

CO NOVÉHO V GRYGOVĚ

Vážení spoluobčané, milí sousedé, v dnešním vydání Grygovských novin najdete informace o většině akcí konaných u nás od jara do podzimu, i o realizovaných stavbách a projektech. O těch se dočtete dále v listu.

Letos však do našich životů asi nejvíce zasáhla započatá stavba dálnice D55, úsek 5501 Olomouc – Kokory. Opravy mostků přes Týnečku ve Vsisku i na silnici směrem na Blatec trvaly několik měsíců a společně s týdenní uzavírkou opravovaného železničního přejezdu nás dosti potrápily. V červenci byl na místě „týnecké“ křižovatky zprovozněn provizorní kruhový objezd, který nám umožnil hladký nájezd na silnici první třídy Olomouc – Přerov. Ovšem od pondělí 13. listopadu byly nájezdy od Grygova a od Velkého Týnce uzavřeny z důvodu nutnosti nasypat a ztuhnout podkladní vrstvy (6–8 metrů) pod silnici k budoucímu mostu přes D55 od nás do Týnce. Ale opatření je to nutné, na stavbu dálnice čekáme už tolik let. Věřím, že v plánovaném termínu na konci roku 2025 se stavba dokončí a my se budeme moci po novém mostě bezpečně dostat přímo do Velkého Týnce.

Ještě bych Vás rád pozval na divadelní představení do sokolovny v neděli 26. listopadu, tu jsme uvnitř trochu opravili. A termín Rozsvícení vánočního stromu jsme na základě Vašich podnětů přesunuli na sobotu druhého prosince, takže druhý den nebudeme muset vstávat brzy do práce. Bohužel nám uschnul vánoční strom u kapličky, ale do rozsvícení jej stačíme nahradit stromem novým. Přeji Vám hezké počtení.

Váš Tomáš Kubáček, starosta obce

Pokračujeme v rozpracovaných projektech. Akce „Stavební úpravy budovy č. p. 206“ řeší stavbu garáží komunální techniky s dílnou a zázemím pro obecní pracovníky. V roce 2018 obec od firmy CBS Czech Breeding Services zakoupila budovu bývalé spermabanky plemenářů, nechala zpracovat projektovou dokumentaci a následně získala stavební povolení. Výběrové řízení na dodavatele stavby muselo být kvůli velkému nárůstu cen a inflaci zrušeno. V dalším výběrovém řízení byla za dodavatele stavby vybrána firma PMT stav CZ, s.r.o., která stavbu bude realizovat za cenu 6.992.130,99 Kč bez DPH. Byla podepsána smlouva o dílo a předáno staveniště. Na tuto akci jsme již dvakrát podali žádost o dotaci na Státní fond podpory investic (SFPI) v programu „Brownfieldy“. Letos nám to vyšlo, byla nám schválena dotace ve výši 3.580.882,- Kč. Na příložených obrázcích můžete vidět, jak bude opravená budova vypadat.

Přestavba areálu staré mateřské školky s názvem „Komunitní centrum a prodejna potravin“ se letos konečně pohnula, stavební povolení je pravomocné od 15. 11. 2023. Vyřizování závazných stanovisek se komplikovalo, projekt se musel upravovat tak, aby vyhovoval například požadavkům Krajské hygienické stanice, kdy trnem v oku jim byly zejména ordinace lékaře. Předpokládáme, že v lednu 2024 bude zpracována projektová dokumentace pro realizaci stavby, následně můžeme připravovat výběrové řízení na zhotovitele stavby a žádost o dotaci.

V reakci na stále rostoucí ceny energií zastupitelstvo obce schválilo realizaci akce „Instalace fotovoltaických elektráren na budovách obce Grygov“. Fotovoltaiky budou instalovány v první fázi na dvou střechách – na střeše čistírny odpadních vod (výkon 20,42 kWp) a na střeše obecního úřadu (výkon 5,4 kWp). Celkové náklady projektu budou činit 1,1 milionu Kč. V rámci dotačního programu RES+ jsme podali žádost o dotaci, její výše by měla činit 570 tisíc Kč. Realizace proběhne v roce 2024.

Letos jsme se vrhli i na opravy v budově sokolovny. Poslední rekonstrukce budovy proběhla v roce 1996, další stavební úpravy se připravují. Na základě připomínek sportovců a občanů se zastupitelstvo rozhodlo vyřešit některé věci ihned. Výměna nevyhovujícího osvětlení v sálu s sebou nesla kromě přidání světelných bodů také nezbytné úpravy stropu, kde byla vybourána stávající zabudovaná zářivková svítidla, strop zapraven a připraven na dodatečnou izolaci. Nová elektroinstalace k novým svítidlům včetně jejich lepšího ovládání je samozřejmostí. Přitom byla opravena podlaha v sále, což obnášelo odstranění části parket, výměnu zničených podkladních dřevěných konstrukcí, opětovné poskládání parket, jejich přebroušení a natření několika nátěry. Byly také opraveny omítky, na některých vlhkých a popraskaných místech musely být zcela okopány a znovu nataženy, na chodbách byl ze zdi odstraněn kdysi populární nástřík Variopaint a nataženy nové omítky. Logicky následovala výmalba a k tomu nové žaluzie a ochranná síť na okna. Všechny tyto práce vykonaly místní živnostníci a firmy v celkové částce 770 tisíc Kč bez DPH. Na začátku prosince nás čeká zateplení stropů celé budovy nástříkem polyuretanu za 214 tisíc Kč, což přinese další úspory ve spotřebě energií za vytápění.

V areálu školy je prováděna izolace obvodových stěn a střechy budovy přístavby školní kuchyně. Důvodem k realizaci těchto úprav bylo promrzání konstrukcí přístavby, tepelné mosty ve stavbě, kondenzace vodních par a nebezpečí tvorby plísní, které zapříčinila nedostatečná izolace stavby, provedené v letech 2005 – 2006. To potvrdila termovizní měření firmy Atelier DEK provedená v březnu. Současně musela být složitě upravena kovová konstrukce zábradlí a požárního schodiště, protože s přidáním izolace se zvětšily rozměry přístavby. Všechny tyto práce nás přišly na 872 tisíc Kč.

Nový územní plán obce Grygov byl dokončen, projednán s veřejností i dotčenými orgány, schválen zastupitelstvem obce dne 21. 6. 2023 a nabyl účinnosti dne 8.7.2023. Je k nahlédnutí na Obecním úřadě Grygov, na úřadu územního plánování Magistrátu města Olomouce, odboru strategického rozvoje kraje na Krajském úřadu Olomouckého kraje nebo na webových stránkách obce Grygov.

Vítání občánků

V neděli 28. května jsme na Obecním úřadě Grygov slavnostně přivítali 4 nové občánky – Františka Svobodu, Nelu Škárkovou, Terezu Běhalovou a Adélu Sadlekovou. Všem přejeme hodně zdraví, pohody a radosti.

VZPOMÍNKA NA PAVLA HORÁKA

Červnové veřejné zasedání zastupitelstva obce Grygov bylo zakončeno minutou ticha a vzpomínkou na Ing. Pavla Horáka, který zemřel v sobotu 17. června ve věku nedožitých 59 let.

Pavel Horák se do Grygova přistěhoval v roce 2002, kdy zrekonstruoval dům po prarodičích na Týnecké ulici. V té době měl za sebou působení ve funkci náměstka primátora Olomouce a dvakrát byl zvolen náměstkem hejtmána Olomouckého kraje. A stejně jako během této etapy svého života pomáhal rozvoji Grygova (kanalizace, komunikace, sportovní areál...), tak až do posledního dne svého života v roli vedoucího manažera MAS Hanácké Království se snažil dělat vše pro rozvoj 18 obcí Mikroregionu Království a Dolek.

Pavel Horák byl významným politikem Olomouckého kraje a významnou osobností Grygova. V Grygově se aktivně po celou dobu zapojoval nejen do politického, ale i kulturního a společenského života v obci. V roce 2007 se stal řádným členem SDH a několik let působil i jako zastupitel obce Grygov. Nebál se žádného úkolu a vždy kolem sebe šířil dobrou náladu.

Pavel Horák byl pro mnoho z nás kamarádem a na jeho věčný úsměv a životní optimismus nikdy nezapomeneme.

Obec Grygov a ZŠ a MŠ Grygov vás srdečně zvou na

Rozsvícení vánočního stromu s Mikulášským jarmarkem

v sobotu **2. prosince 2023** od 16 hodin
u kaple sv. Jana Nepomuckého

K občerstvení budou připraveny domácí koláčky, chleby s pomazánkou,
punč pro dospělé a nealko punč pro děti.

16:00 - 19:00

Stánkový prodej s vánočním zbožím, svařené víno, trdelníky, zabijačkové speciality. Důležitou součástí jarmarku bude prodej výrobků dětí školní družiny a ZŠ

17:00 - 18:00

Rozsvícení vánočního stromu, vystoupení dětí ZŠ, příchod Mikuláše

Jaro v Rodinném centru Grygov

Krásné počasí z přelomu května a června nám všem už určitě evokovalo představu léta – teplo, pohoda a snad trochu zvolnění během dovolené. Já bych se ale chtěla ještě vrátit, aspoň na chvíli, do jara a připomenout si proběhlé akce Rodinného centra.

Hned na začátku dubna se uskutečnil v parku u pošty druhý ročník „Velikonočního dopoledne“. Do hledání schovaných čokoládových vajíček se děti pustily s vervou a nadšením sobě vlastním. Následné úkoly na několika stanovištích prověřily mrštnost i výtvarné citění a děti svými kraslicemi ozdobily vrbu v parku.

Čtvrtá neděle v dubnu patřila broučkům. Počasí bylo správně aprílové, ale děti to neodradilo, cestou za vílu procházely bludištěm, přes lou-

ku i přes potůčky, a nakonec se jim opět povedlo s pomocí víly všechny spící broučky probudit.

Čarodějnický slet

Poslední dubnový den byl ve znamení čarodějnického sletu. Tato akce je už téměř tradiční a oblíbená nejen u místních dětí - letos jsme měli více než 150 účastníků, kteří museli splnit hrůzostrašné úkoly na 9 stanovištích, zahrnujících např. krysolov, žabí skok, hadí noru nebo prolézání pavoučí sítě.

Jaro je už dávno za námi, prázdniny jsou za rohem a Rodinné centrum má v záloze další plány. V létě proběhne několik turnusů příměstských táborů a jeden tábor pobytový, na konci prázdnin je naplánovaná akce pro děti a odvážné tatínky „Dostanu tátu do stanu“. Jsem ráda, že se stále najdou lidé (převážně maminky) ochotní věnovat svůj čas a podílet se na přípravě a realizaci akcí a kroužků Rodinného centra. Chtěla bych tady všem poděkovat, protože bez nich by to nešlo. Děkuji. A také bych byla moc ráda, kdyby se objevili další dobrovolníci, rodiče, tety, sourozenci... s novými nápady a ochotou pomoci, abychom mohli stále a s radostí pokračovat. Děláme to přeci pro sebe a naše děti.

Za RCG Eva Miková

ŽIVOT V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Mateřskou školu ve druhém pololetí navštívilo 59 dětí. Výchovně-vzdělávací práce probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s tématy: Pojdte s námi do pohádky, Jarní zpráva – příroda vstává, Nasedat, jedem, Co kolem sebe vidíme, slyšíme, cítíme a Naše Země kulatá. Dětem jsme nad rámec tohoto programu zorganizovali například maškarní rej v MŠ, divadla v MŠ, motivační návštěvy předškoláků ve třídě ZŠ, vynášení Morany, velkou vycházku starších dětí do Strejčkova lomu, Den Země, dopravní hřiště na školní zahradě, rej čarodějnic a cestu za pokladem k MDD. Každoročně se účastníme výtvarné soutěže v galerii na zámku v Citově, kde výtvarné práce našich dětí a tříd získávají ocenění. Navštívili jsme místní hasičskou zbrojnici a knihovnu na OÚ i Divadlo na Šantovce.

Díky spolupráci s rodiči proběhly ve třídách besedy s některými z nich o jejich povolání a vzdělávací program Jsem čtenář. Rodiče měli možnost zúčastnit se předvelikonočního tvoření dětí s rodiči ve třídách a besídky ke Dni matek a Dni rodiny. Pro zájemce o zapsání svého dítěte do naší školky proběhlo odpoledne otevřených dveří v MŠ. Rodiče předškoláků souhlasili s vystavením tabla budoucích prvňáčků u místního obchodu a budou diváky při pasování svých dětí na školáky na obecním úřadu. Čeká nás školní výlet, na kterém si děti z MŠ vyzkouší práci s hrnčířskou hlinou a ke konci školního roku si vyzkoušíme některé sportovní disciplíny na sportovních dnech.

Financováno
Evropskou unií

Operační program Zaměstnanost plus

MAS
Hanácké Království

Sdílený sociální pracovník na území MAS Hanácké Království

V současné době čelíme všichni řadě obtížných situací a není se čemu divit. Nebojte se, nejste v tom sami.

Co nabízíme:

- Pomoc sociálního pracovníka při řešení obtížné životní situace krok za krokem.
- Poradenství v různých oblastech – osamění, zdravotní problémy, bydlení, zaměstnání, sociální dávky, dluhové poradenství, domácí násilí a mnohé další.
- Pomoc s vyplňováním formulářů.
- Navázání kontaktu s dalšími odborníky, kteří mohou pomoci.

Sdílený sociální pracovník přijede k vám domů nebo můžete dorazit za ním po předchozí telefonické domluvě. Sociální pracovník bude k dispozici v některých obcích v konkrétní dny a hodiny.

Kontaktní osoba:

Tereza Říhová, DiS.
Sociální pracovník

Tel: 776 878 685
Email: rihova@hanacke-kralovstvi.cz

ZE ŽIVOTA GRYGOVSKÝCH HASIČŮ

Kapitola z deníku jednotky SDH Grygov

Letošní již čtvrté školení členů jednotky probíhalo na konci dubna tentokrát v intenzivnějším duchu, a to v rámci víkendového pobytu v areálu Ústřední hasičské školy v Jánských koupelích. Soustředění se účastnila také jednotka SDH z Majetína a odbornou přípravu střídavě vedli oba velitelé jednotek Tomáš Křížek i Ing. Miroslav Charvát. Páteční podvečerní a večerní program byl zaměřen na zdravotvědu, jednak na teoretickou přípravu, ale i na praktickou výuku, kdy jsme procvičovali poskytování kardiopulmonální resuscitace včetně použití AED, základní obvazové techniky nebo správné a šetrné postupy při manipulaci se zraněnou osobou (nasazení krčního límce, uvedení do zotavovací polohy nebo nakládání a transport na různých transportních prostředcích). V sobotu dopoledne jsme cvičili práci s hadicemi při simulovaném požáru lesa, kdy cílem bylo v co nejmenším počtu lidí (2-3) rychle

a efektivně ohraničit požářiště a zamezit dalšímu šíření požáru rozvinutím obchvatného útočného vedení i s využitím D programu (hadice o \varnothing 25 mm) o celkové délce 160 m. Seznámili jsme se také s metodikou IFA určenou pro bezpečný přístup k hořícím automobilům s neznámým pohonem. Odpoledne jsme se věnovali uzlování a práci s polohovacími pásy a lany při vytváření kotevních bodů, sebejištění nebo nouzovém slanění. Podvečerní program byl určen pro nositele dýchací techniky a také dobrovolníky, kteří v místních garážích „v plné polní“ trénovali pátrání po osobách v neznámém terénu s řadou překážek a nulovou viditelností.

Nedělní dopoledne jsme strávili na blízké řece Moravici, kde jsme trénovali v suchých oblecích záchranu osob z vody s použitím paddleboardu nebo záchranných házečích pytlíků. Ačkoli byla náplň programu několikrát operativně upravována díky nepříznivému počasí a přítomnosti dalších kurzů, hasiči z obou jednotek si jistě i tak odnesli řadu cenných informací, rad a praktických dovedností, které mohou uplatnit při řešení

mimořádných událostí ve svých obcích, případně při společných zásazích nebo cvičeních v rámci okrsku Království.

Pár novinek z jednotky: stávající řady velitelů družstva rozšířil Václav Mik, který úspěšně absolvoval u HZS v Olomouci odborný kurz V-40 určený pro velitele družstev a velitele jednotek SDH. A do vybavení jednotky byl nedávno pořízen vysavač pro hasiče HERO FSP a kalové čerpadlo HCP 50 ASH21.1. Vysavač je určen pro nasazení při povodních, lokálních záplavách nebo vytopeních a umožňuje účinné odsávání kontaminované vody, kalu, hornin a jiných nehořlavých kapalin - téměř do sucha. Kromě zásobníku o objemu 45 L je vysavač vybaven čerpadlem o sacím výkonu 150 l/min a pro připojení požární hadice C52 umožňuje čerpání z hloubky až 2,3 m do maximální výšky 9 m na vzdálenost až 50 m. Kalové čerpadlo s koncovkou pro připojení hadice C52 má výkon 380 l/min a výtlak 20 m.

Václav Mik

Požár v základní škole

Díky technické závadě na rychlovarné konvici došlo k požáru kuchyňské linky ve sborovně v prvním patře budovy základní školy. V době zpozorování byla požárem zasazena sborovna, zakouřen schodišťový prostor v prvním a druhém patře. Dva ročníky se díky kouři nemohly samovolně evakuovat. Takový byl scénář taktického cvičení jednotek požární ochrany z Grygova a centrální hasičské stanice v Olomouci, které se konalo v pátek 2. června po deváté hodině. V rámci cvičení si zaměstnanci společně s žáky vyzkoušeli evakuaci z budov základní i mateřské školy. Hasiči následně provedli záchranu 25 žáků i s jejich učitelkami za využití vyváděcích masek, uhašení fignovaného požáru a konečnou kontrolu, zda se v budově nenachází další osoby. Celé cvičení trvalo přibližně půl hodiny a bylo pozitivně hodnoceno od všech zúčastněných. Po úklidu vybavení a odvětrání zakouřených tříd se děti na školní zahradě podrobněji seznámili s naší požární technikou a vybavením.

Hasiči a včelí roje

Co dělat, když máte u domu, na zahradě, nebo kdekoli jinde včelí roj? Nejjednodušší je zavolat na tísňovou linku 150 nebo 112 a hasiči problém vyřeší. Je to tak, ve většině případů vyřeší k vaší spokojenosti, méně však ke spokojenosti včel, hledajících nové útočiště. My jako hasiči musíme takové roje likvidovat, což v dnešní době, kdy je každá včela vzácná, není pro přírodu dobré řešení. Takový roj nebývá bezdůvodně agresivní a do druhého dne většinou odletí. Pokud však máte obavy a chcete mít zahradu jen pro sebe, máme v obci několik včelařů, kteří se takového roje rádi ujmou. Kontaktovat můžete například pana Miroslava Říhu.

Sportovní činnost hasičů Grygov

Grygovští hasiči jsou sportovci každým coulem, ať již dospělí nebo ti mladí. Naši mladí hasiči pilně trénují každý pátek vedle hasičské zbrojnice. V letošním roce jsme startovali na všech pěti soutěžích zařazených v Lize mladých hasičů okresu Olomouc, k tomu jsme přidali dvě soutěže noční, tradiční pohárovku v Majetíně a podzimní Závod hasičské všestrannosti a brannosti, který je součástí celostátní hry PLAMEN.

Naše děti na závodech v Újezdu u Uničova

Za zmínku určitě stojí celkové čtvrté místo v Lize mladých hasičů v sezóně 2023 i páté místo v branném závodě. Toho pátého místa si dosti ceníme, protože naše družstvo mladších žáků (do 11 let) obstálo i v podmínkách zavedení nových pravidel závodu.

I v letošním roce družstva mužů i žen nezahálela a hojně se účastnila mnoha soutěží po okolí Olomouce, někdy i mnohem dále. Celkově se navštívilo přes dvacet pohárových soutěží a tradičně i Olomouckou noční ligu. Na této lize je někdy těžké vykonat požární útok ve tři hodiny v noci, ovšem s tím se bojovalo a družstva se tak umístila na 38. místě v kategorii mužů a 22. místě v kategorii žen. Během celé sezóny bylo vybojováno mnoho úspěchů a někdy i neúspěchů, které se dají dále zlepšovat. Vypíchnout je možné závody v Majetíně, kde naše družstva mládeže, žen, mužů a veteránů vybojovala první místa.

Naši hasiči ke svým výkonům používají techniku, kterou vlastní Sbor dobrovolných hasičů, a o kterou se řádně starají. Družstvo mužů a žen závodí se stříkačkou PS-12, která byla během let postupně přestavěna ze standardního stavu nejprve na objem 1,5, následně na 1,9 litru, letos stroj dostal nové závodní čerpadlo. Družstvo veteránů používá historickou PS-8 ze čtyřicátých let. Ta byla sboru darována příznivcem Ondřejem Kypusem ze Vsiska a následně zrekonstruována. Renovaci a úpravy svých závodních hasičských strojů postupně financoval sbor většinou z vlastních prostředků, získaných pořádáním různých společenských akcí, například hasičského plesu či hodové diskotéky, dále pomocí darů od přispěvatelů a dotací od obce. Jsme rádi, že naše činnost přináší hmatatelné výsledky a pomáhá prezentovat Grygov v celém regionu.

Adam Dvorský

Družstvo žen na okrskové soutěži v Charvátčech

Družstvo žen na souzřeži v Ješově

Družstvo žen na Okresní soutěži v Olomouci

Družstvo žen na okresní soutěži v Olomouci. Připraveny na startu

Družstvo mužů na soutěži v Ješově

Poznávací a pobytový zájezd na Lipno

Ve dnech od 3. 9. - 8. 9. 2023 se uskutečnil poznávací a pobytový zájezd na Lipno.

Tento zájezd zorganizoval pan Přemek Teimer. Zajistil autobus s panem řidičem Martinem Zemanem a jeho paní Monikou Zemanovou, která se o všechny během každodenního výletu vzorně starala, vařila kávu, čaj a zajišťovala další občerstvení. Každý den šestidenního pobytu byl opravdu programově nabitý.

Z domova jsme vyjeli v neděli 3. 9. zaplněným autobusem v dopoledních hodinách. Pan Přemek Teimer dal dohromady 44 lidí z Velkého Týnce, Vsiska, Brodku u Přerova a z Olomouce. A jelo se.

Hned první den při cestě na Lipno jsme měli menší zastávku na prohlídku pěkného městečka Jihočeského kraje s protékající řekou Nežárkou v Jindřichově Hradci a poté se pokračovalo dále až na Lipno, konkrétně do Hrdoňova, kde jsme se ubytovali v hotelu Fontána. Každý den po vydatné snídani jsme vyjížděli autobusem na poznávací zájezdy do blízkého i vzdáleného okolí. První den jsme se jeli podívat na Lipno Marínu, kde jsme navštívili Stezku v Korunách stromů a promenádou jako v Chorvatsku se prošli kolem kotvíčích jachet. Odpoledne jsme pokračovali v jízdě do Vyššího Brodu a zde si prohlédli krásný cisterciánský klášter, dále historické jádro města, které je městskou památkovou zónou. Pokračovali jsme v cestě do Frymburku, kde jsme nastoupili na výletní loď, která s námi proplula Lipenskou přehradou a my se doslova kochali krásnou přírodní scénérií, která zdobí pobřeží celé vodní nádrže.

Další den jsme navštívili jedno z nejstarších jihočeských měst Netolice, zde si prohlédli vodní zámek Kratochvíle a prošli se po překrásné zahradě tohoto letohrádku. Zámek Kratochvíle patří k nejzachovalejším renesančním stavbám svého druhu u nás.

Cílem třetího dne našeho pobytu byla Hluboká nad Vltavou a návštěva státního zámku Hluboká, který jistě patří mezi naše největší skvosty. Svou rozlohou, charakterem, souborem dochovaného původního mobiliáře a rozlehlým parkem je významným romantickým areálem v evropském a světovém kontextu. Zde se člověk s úctou a obdivem doslova klaní našim předkům, kteří dokázali něco tak úžasného vybudovat. Naše cesta za poznáním pokračovala k obci Temelín, kde se nachází elektrárna s největším instalovaným výkonem v Česku - Jaderná elektrárna Temelín.

Virtuální prohlídka vnitřních prostor jaderné elektrárny byla fantastickým zážitkem.

Následující den se zaměřilo do jedinečného města Českého Krumlova, které je turistickým, kulturním centrem a doslova ozdobou jižních Čech. Zámek Český Krumlov je po Pražském hradě druhý nejrozsáhlejší areál v ČR. Od roku 1992 je město zapsáno na seznamu světového dědictví UNESCO.

A odpoledne se pokračovalo dál, asi 4 km od Českého Krumlova jsme navštívili poutní kostel Kájov. Kájov patří mezi nejstarší mariánská poutní místa v Čechách a prohlídka areálu s výkladem byla velmi zajímavá.

V den návratu v dopoledních hodinách jsme nastoupili do autobusu a rozjeli se k domovu. Ale cesta byla dlouhá, tak se uskutečnila ještě jedna zastávka v městě Třeboni, které se nachází v okrese Jindřichův Hradec. Je to pěkné lázeňské a rekreační město obklopeno rybníky

Svět a Rožmberk se spoustou historických památek.

Ještě je třeba dodat, že ubytování v hotelu Fontána bylo bezvadné, jídlo velmi dobré a i ten největší jedlík se dosytosti najedl. Dvakrát byl také uspořádán společenský večer, a to se vydařilo, zpívalo se, tancovalo, prostě veselilo se a bylo to moc fajn. Veselo bylo i při denních vyjíždkách v autobusu, nálada byla vždy výborná. Během celého zájezdu jsme poznali a viděli mnoho nového, zajímavého, projeli jsme značnou část jižních Čech, takže právem se náš zájezd nazýval poznávací. Okouzující byla v jižních Čechách i příroda, která má trochu jiný ráz než u nás na Moravě. Jistě mohu za všechny říci, že v té naší malé zemičce je všude kouzelně, překrásně, prostě půvabně.

Poděkování patří řidiči autobusu panu Martinu Zemanovi a jeho ženě za naplánované poznávací trasy a za bezpečnou každodenní jízdu. Největší poděkování si zaslouží pan Přemek Teimer za bezvadnou přípravu a zorganizování celého zájezdu a jen jeho přičiněním se poznávací zájezd uskutečnil. Moc děkujeme.

Co říci závěrem. Zájezd se nám po všech stránkách velmi vydařil, jedním slovem byl senzační, bezvadný. Počasí nám přálo, všichni dohromady jsme vytvořili skvělou partu a bylo nám spolu krásně, báječně a to je vždy to nejdůležitější. Již nyní se těšíme na další taková setkání a na další podobné zájezdy.

Věra Fialová

Den otevřených lesů aneb procházka lesem trochu jinak

Každý z nás někdy zavítal na procházku do nedalekého lesa Království, kde v sobotu 13. května v rámci Dne otevřených lesů nachystala společnost Lesy města Olomouce komentovanou procházku. Během ní jsme mohli nahlédnout na les pohledem lesníků a zjistit, proč les nemůže zůstat divočinou. Trasa procházky začínala u lesní školky, pokračovala kolem majestátního Krále dubu a lesními cestami zpět na start k lesní školce. Schovaní pod korunami stromů jsme si vyzkoušeli, co obnáší výchova lesních porostů a jak vybrat vhodné stromy pro obnovu lesa. Dozvěděli jsme se, pro které brouky a motýly je Království domovem, jaké je využití dřeva, jak pečovat o lesní školku a nechy-

běla ani ukázka lesnické techniky. Byl to opravdu příjemně strávený čas se spoustou zajímavých informací i s odměnou pro děti za splnění úkoly.

Ludmila Mutinová

Zmrzlina Grygov

Už osmým rokem si každé léto v místní části Podlesí můžeme nejen my, Grygovčáci, zajít na točenou zmrzlinu. **Zmrzlina Grygov** je malý rodinný podnik s příjemnou letní atmosférou, kde netočí jen zmrzlinu, ale na své si přijdou i milovníci kávy, domácích dezertů a limonád.

O všech letních víkendech zahrádka s posezením ožívá za zvuku živé hudby, točilo se pivo a udírna byla naplněná domácími specialitami.

Za vším stojí manželé Lisičtí a my se jich ptáme, jak se jim vydařila letošní sezóna, co plánují a na co se můžeme těšit do budoucna.

Lukáši, jak hodnotíte letošní sezónu? Osm let už je dlouhá doba? Jaký byl tento rok?

Start sezony byl jako každý rok výborný. Kvůli chladnému počasí jsme začali o dva týdny později oproti předchozím letům, ale to nás neodradilo a nakonec jsme jeli naplno celé léto a počasí nám přálo i první polovinu září. Vnímáme, že k nám zajiždějí stále noví zákazníci z širokého okolí, za což jsme velmi vděční. Naším cílem je být tu pro všechny a věřím, že to se nám daří.

Myslím, že můžu mluvit za všechny, když řeknu, že daří. Kdykoli jsem jel kolem, viděl jsem lidi napříč všemi generacemi a spoustu cyklistů. Chtějí od vás zákazníci každý rok něco nového?

Jestli něco očekávají nebo chtějí zákazníci, to nedovedu říct, ale my se každý rok snažíme přijít s nějakými novinkami a troufám si říct, že vždy je vítají zákazníci s nadšením.

A jaká zmrzlina je top? Co u lidí vede?

Mezi oblíbené příchutě jednoznačně patří vanilková a jahodová. Jahodovou každoročně navíc vylepšujeme ručně nasbíranými jahodami, a to je i za mě fakt pecka. Příchutě ale pravidelně obměňujeme, abychom uspokojili chutě všech zákazníků, což samozřejmě není vždy jednoduché (smích).

A letos se objevila nějaká nová příchut'?

Jasně. Každý rok se objeví nová příchut' a letos to bylo Bueno, která má připomínat chuť oblíbené dětské oplatky. Zákazníci měli možnost ji ochutnat hned na začátku sezóny a pak několikrát během léta.

Co se podle vás letos povedlo?

Letos jsme se snažili více zpestřovat víkendy - to si nejen místní zákazníci jistě všimli. Skoro

každý víkend hrála živá hudba různých hudebních žánrů a do toho teklo proudem pivo, pochutnat si zákazníci mohli na dobrotách z udírny, na makrelách a nově i na amerických hot-dogech či burgerech s trhaným masem.

To vše zní velice dobře. Je něco, na co jsme zapoměli? U vás si na své přijde opravdu každý, pokud se nemýlím.

Přesně tak, jak už bylo zmíněno, tak naše nabídka je široká a každý si tu najde to svoje - nejlepší zmrzlina široko daleko, úžasné domácí dezerty, lahodná káva, domácí limonády a o víkendech pak točené pivo, dobroty z udírny a hot-dogy či burgery.

Musím se přiznat, že z našeho rozhovoru se mi už sbíhají sliny a mrzí mě, že už je podzim. Budu si muset počkat zase na další léto nebo bude něco i dříve?

Ano, letos to uteklo velmi rychle a jako každý

rok jsme v půlce září letní sezónu ukončili. Ale už teď můžeme slíbit, že jen co si trochu odpočineme a nabere síly, chystáme opět i něco na zimní předvánoční čas.

Tak to jste mi udělal radost, protože já osobně k vám chodím s celou rodinou velice rád nejen v létě, ale i v zimě. A na závěr mě zajímá, na co se můžeme těšit do budoucna. Máte nějaké větší plány? Můžete prozradit, co ještě chystáte?

Přímo velké plány zatím asi nemáme, letos jsme vybudovali pódium pro kapely a do budoucna bychom chtěli zapracovat na lepších podmínkách pro cyklisty, protože jak už bylo zmíněno, těch máme mezi zákazníky mnoho a přáli bychom si, aby se k nám rádi vraceli. V hlavě teď máme nabíjecí stanici na elektrokola, servisní stojan apod. Ale uvidíme, co se nám podaří zrealizovat, a v jakém časovém horizontu.

To zní velice dobře a přeji vám, aby se vám i nadále dařilo jako doposud. Moc vám Lukáši děkuji za rozhovor a těším se na další setkání - určitě u té nejlepší zmrzliny široko daleko.

Hospůdka v Podlesí

Kdysi dávno, někdy na jaře roku 2001 seděli dva mladí milenci u jednoho deskobaráku, někde na konci obce... Nebylo tam nic, jen vysoká tráva, bodláčí, a taky spousta odpadků – již v té době se tam pravděpodobně lidé scházeli a pěkně hodovali.

Již tehdy se tam sedělo krásně, ptáci zpívali a ti dva si mohli v klidu randit... Přišel nápad a vznikla zahradní hospůdka, která se stala oblíbenou u lidí napříč všemi generacemi. Ač od té doby uteklo již hodně let, hospůdku stále navštěvuje několik tisíc pravidelných návštěvníků.

Hospůdka v Podlesí nabízí prostor, kam můžete přijít i se svými čtyřnohými miláčky a vítány jsou samozřejmě i děti. K dispozici je velký dětský koutek, hry a sportovní pomůcky k zapůjčení, bezplatná wifi a spousta dalšího.

Velmi pestrá je i nabídka občerstvení. Navíc od roku 2021 funguje hospůdka v Podlesí jako samoobslužný bar, což je v širokém okolí raritní. K dispozici je jedinečná pivní studánka, spousta oblíbených chlazených produktů, zmrzlinou naplněný mrazák a spousta dobrot nejen k dobře vychlazenému pivu. O víkendu návštěvníci jistě ocení možnost opéct si špekáček nebo si uspořádat grilovací párty.

Prostor samoobslužného baru je určen pro férové zákazníky, kteří jdou, běží nebo jedou kolem a pro všechny, kteří potřebují chvíli zrelaxovat nebo pro partu kamarádů, kteří hledají vhodný prostor pro setkání.

Nově je pro všechny zákazníky zpřístupněna i „Retro výstava v Podlesí“, kde se na chvíli ztratíte v minulosti, která ovlivnila budoucnost. Určitě všem doporučujeme, aby hospůdku v Podlesí navštívili a udělali si názor sami.

Financováno
Evropskou unií

MAS
Hanácké Království

Operační program Zaměstnanost plus

VÝDEJNA
POTRAVIN

POTRAVINOVÁ POMOC LIDEM, KTEŘÍ SE NACHÁZÍ V NOUZI

Nově je výdejna potravin k dispozici i v našem mikroregionu. Výdejna poskytuje potravinovou pomoc lidem, kteří se nacházejí v nouzi. Do výdejny potravin se může dostavit člověk pouze na základě doporučení od sociálního pracovníka. Obsah potravinového balíčku je sestaven ze skladových zásob Potravinové banky.

Komu je tato pomoc určena?

- rodiče samoživitelé, vícečetné rodiny s nedostatečnými příjmy
- senioři, invalidé
- osoby nacházející se v akutní krizi

Sociální pracovník přijede k vám domů nebo můžete dorazit za ním po předchozí telefonické domluvě.

Kontaktní osoba:

Tereza Říhová, DiS.
Sociální pracovník

Tel: 776 878 685
Email: rihova@hanacke-kralovstvi.cz

Výdejna potravin je provozována v kanceláři MAS Hanácké Království, Šrámkova 19, Grygov

PŘÍBĚHY NAŠICH KRONIK

Základní vojenská služba

Z kroniky obce Grygova vyjímám pro Grygovské noviny jeden z článků rubriky Stalo se před léty, týkající se povinné vojenské služby mladých mužů v letech osmdesátých minulého století. Je to spíše pojednání a zamyšlení, které je svým obsahem rozsáhlé. Mám za to, že ale není obecně a oficiálně uváděným pohledem na toto období. Snahou bylo shromáždit informace a osobní prožitky mladých mužů té doby, jak z Moravy, Čech a Slovenska, tak i z Grygova, pochopitelně.

Základní vojenská služba

Výraz, který za předchozího režimu způsoboval husí kůži u mnoha mladých mužů. Na první pohled se zdá, že nepatří do rubriky „Stalo se před léty“, ale opak je pravdou, neboť se týkal taktéž grygovských mládenců, tedy i mě a mých vrstevníků, v letech osmdesátých. Nejprve několik slov k pojmu. Základní vojenskou službou, též prezenční službou, se rozumí povinná služba v armádě, která se liší svou délkou podle států, kde je vykonávána a taktéž podle typu služby. Tolik naučný slovník. Povinná vojenská služba se traduje v Evropě již od poloviny 17. století se vznikem stálých armád. Do armády byli vojáci verbováni a jejich služba mohla být i doživotní. Postupem času se délka povinné služby v armádě zkrátila na deset let a dále v průběhu následujících století, se tato doba ještě snižovala s výjimkou příkladně 1. a 2. světové války. Povinná vojenská služba se týkala většiny mužské populace. Pro zajímavost, v naší zemi (ČSR, později ČSSR), byla od roku 1920 délka služby 14 měsíců, od roku 1924 byla prodloužena na 18 měsíců, a v roce 1933 byla stanovena na dva roky. Po 2. světové válce byla doba služby dva roky a branná povinnost vznikala v 17 letech věku. S výjimkou padesátých let zůstala doba výkonu základní vojenské služby dva roky až do roku 1990. Poté se v devadesátých letech zkracovala postupně o 6 měsíců, až k 1. lednu 2004 branná povinnost a základní vojenská služba zanikla. Toliko obecně a velmi stručně k pojmu vojenská základní služba. Teď k tomu, jak jsme „vojnu“ (tak se službě lidově říkalo), a přípravu na ni prožívali my, tehdy mladí mužové v osmdesátých letech minulého století. V tu dobu se vystřídal dva ministři obrany. Zemřelého armádního generála Martina Dzúra nahradil ve funkci v roce 1985 Milán Václavík, taktéž armádní generál, který byl ministrem obrany až do roku 1989. Byť se ruchovalo na vojnu po dosažení věku 18 let, tak příprava na obranu vlasti započala nepřímo na základní škole. Na první stupeň ZŠ jsme, jako děti, všichni navrhovali nasazování plynových masek s plynovým filtrem na hadici, které jsme říkali choboty a dělali jsme s jejich pomocí skopičiny. Každému z nás se měřila tvář od kořene nosu k bradě, takovým klíčovým měřákem. Výsledkům se přizpůsobila velikost masky. To se konalo jednou ročně. Dále se cvičily poplachy s nástupy na školním dvoře. Jednou ročně v závěru školního roku bylo naplánováno pochodové cvičení. Každý měl s sebou v chlebníku buřty s chlebem na opékání a k tomu IPPCHO. Co to znamená? No přece „improvizované prostředky protichemické ochrany“. Zjednodušeně pláštěnka do deště s ka-

pučí, čtyři igelitové sáčky a gumičky na zajištění (ochrana nohou a rukou), k tomu již zmíněná plynová maska v sotůrku. Tyto věci se v průběhu pochodového cvičení nasazovaly a pak zase sundávaly z těla v přesně určeném pořadí tak, aby nedošlo v případě opravdového chemického nebo radiačního útoku „imperialistů“ ke kontaminaci těla. Byla to pro nás „psina“, vypadali jsme jako z hororu.... To byl jen začátek. Na druhém stupni ZŠ přibývala ve výuce branná výchova. Předmět se normálně klasifikoval. Učili jsme se orientovat v mapách, určovali jsme pochodové úhly – azimuty pomocí buzoly, učili se základy určování vzdálenosti podle měřítka mapy, měřili jednoduchým propočtem výšky budov a stromů v terénu a další. Součástí předmětu byla nauka o střelbě a balistice střely, její křivce a dokonce i vliv rotace střely na dráhu jejího letu. Do výuky byly zařazeny i praktické střelby ze vzduchovek. Taktéž teorie bojových chemických látek, jejich detekce, účinky a ochrana před nimi, byla obsažena v osnovách. Po ukončení ZŠ nás branná výchova doprovázela i na učilištích a středních školách, kde se problematika probírala dopodrobna. Dívčí populaci předmět příliš nezajímal, pro nás kluky to byla jakási první příprava na vojenskou službu. A Československá lidová armáda si na nás mladé muže již brousila zuby, začala se nad námi stahovat mračna... Následoval tzv. odvod, úřední akt, při kterém byl prověřován zdravotní stav mladých mužů. Ti co prošli získali statut brance nebo jinak odvedence. Před nástupem na vojnu probíhaly pod záštitou Vojenských správ (pro Grygov Vojenská správa Olomouc) a SVAZARMU, ještě předvojenské branecké kurzy pro určitou specializaci v armádě. Nejvíce známým byl předvojenský řídičský kurs pro skupinu C. Platil jej stát a branec měl šanci, že se dostane v armádě k řízení motorových vozidel. Absolventi vysokých škol měli prezenční službu v délce jednoho roku, protože během vysokoškolského studia absolvovali jeden rok studia na vojenské katedře při fakultě. Zdravotně neschopní mladí muži dostávali potvrzení o neschopnosti výkonu vojenské služby ze zdravotních důvodů – „modrou knížku“. V ten okamžik to pro ně byla výhoda, ale později někteří litovali, neboť se jim případně nepodařilo získat zaměstnání, kde byl dobrý zdravotní stav nutností. Na vojnu se ruchovalo v jarním a podzimním termínu. Zásadou bylo, aby odvedenec byl umístěn co nejdále od domova. Z Grygova a Olomoucka byly volby dvě. První na východ Slovenska, druhá na západ republiky. Byli jsme z toho zoufalí 500 kilometrů tam nebo naopak. Hrozná představa. Většina z nás po absolvování středních škol a učilišť měla jistotu, že je stihne podzimní termín nástupu na vojnu. Po skončení prázdnin jsme si museli najít práci, abychom neměli na krku trestný čin příživnictví v duchu tehdy proklamovaného hesla: „Kdo nepracuje, ať nejí!“ (To by dneska bylo mrtvých hladem... pozn. autora). Příležitosti k zaměstnání bylo hodně. Zvláště ti z nás, kteří se vyučili nějakému oboru přímo pod záštitou národního podniku, nastupovali do zaměstnání automaticky. Měli jsme podepsanu pracovní smlouvu již na počátku nástupu na učňovskou školu. V případě nás,

mužů grygovských, jsme se učili pro Dopravní stavby Olomouc, ČSAO, ČSAD, TOS Olomouc, UNEX Uničov, VOZ Šternberk a další.

Teď k opravdovému začátku prezenční služby. Vlastní nástup k vojenským útvarům probíhal hromadně. Na povolávacích rozkazech byla uvedena čísla vojenských útvarů a jejich lokace. Já jsem na svém povolávacím rozkazu našel VÚ 9407 Boletice. Cílová stanice ČSD - Polná. Zaradoval jsem se. Polná u Jihlavy, není to daleko, jupí! Ale ouha – byla to Polná na Šumavě a kousek je Horní Planá... Šumava. Další z grygovčáků se měl dostavit k útvaru v Prešově, Kežmaroku, další Jince, Tábor, Písek... Československé státní dráhy vypravovaly speciální vlaky, nádraží a zastávky byly obšancovány příslušníky SNB, pomocníky VB s páskami PS – VB, psovody se psy a vojenskými hlídkami – lítačkami, jak se jim říkalo. Nebylo kam uniknout. Bezpečnostní opatření byla ale nezbytná. V povolávacím rozkaze byla douška, že se odvedenec dostaví na útvar včas, čistě oblečen, upraven a střizlivý. To poslední neplnil takřka nikdo z nás. Po nástupu na útvar následovalo vystřízlivění, prezentace, ponížení ve formě chemické hygieny, ostříhání vlasů na tři milimetry, jedna vše ničící injekce píchnutá do pozadí, lékařská prohlídka, šup do modrých tepláků a hajdy na pokoje, kde měl každý z nás vojenskou postel s visačkou a hodností vojín... Svůj civilní oděv musel každý zabalit do papírového pytle, převázat motouzem, napsat adresu domů... chmurné okamžiky se slzou v koutku oka. To byl začátek období, které se nazývalo „přijímač“. Následovalo „fasování“ oděvních a výstrojních součástek, první nástupy, rozcvičky, pořadová cvičení od nevidím do nevidím, opičí dráhy, manipulace se zbraní, střelby, dlouhé „vycházky“ zrychleným přesunem v okolí tankových drah v plné polní výstroji, na rozdýchání s rozkazem: „Masky nasadit!“ Tak by se dalo pokračovat ve výčtu dalších „libůstek“, kterými si nováček musel projít. Vše na sto procent organizované, vše na povel. Výhodu měli ti, kteří před vojnu pobývali na internátních školách a ti, kteří měli dobrou fyzickou kondici. Cílem přijímače bylo, dle mého názoru, zpřetrhat pouta s primární rodinou vojáka, vyresetovat mu mozek, donutit jej, aby si fyzicky i psychicky sáhl na dno svých možností a sil. Jednalo se taktéž o to, aby voják neměl ani chvíli neorganizovaného volného času. Dril, dril a zase dril. Po několika týdnech v tomto systému bylo na vojácích vidět, kdo to „dává“ a kdo ne. Přijímače probíhaly mimo prostor činné jednotky útvaru. A končily slavnostní vojenskou přísahou vojáka ČSLA:

„Já, občan Československé socialistické republiky, vědom si své čestné vlastenecké povinnosti, přísahám před bojovou zástavou věrnost pracujícímu lidu vedenému Komunistickou stranou Československa. Slibuji, že budu vojákem statečným a ukázněným, že budu důsledně a iniciativně plnit ustanovení vojenských řádů, rozkazy velitelů a zachovávat vojenské tajemství. Svědomitě se budu učit ovládat vojenskou techniku a zbraně, svěřené mi pracujícím lidem a připravovat se na boj, abych mohl, na rozkaz prezidenta a vlády Československé socialistické republiky, co nejlépe bránit

svou vlast a její socialistický řád proti každému nepříteli. Pro obranu socialismu jsem vždy připraven stát pevně v řadách ozbrojených sil Československé socialistické republiky po boku Sovětské armády i armád ostatních socialistických zemí v boji proti jeho nepřítelům a nasadit i svůj život k dosažení vítězství."

Nastoupená jednotka nováčků, se samopaly vzor 58 na prsou, pak jednotně zakřičela: „Tak přísahám!“ Na přísahu byli zváni rodiče vojáků, jejich přítelkyně a slavnostní akce probíhala na náměstích měst, při kterých se nacházely příslušné vojenské útvary. Zněla i hymna CSSR: „Kde domov můj...“, i „nad Tatru sa blýská...“.

Po skončení přijímače a složení vojenské přísahy byli nováčci přiděleni ke svým jednotkám... tam na ně čekaly nové úkoly, začleňování, nové tváře a někdy zatnuté zuby, slzy, pot i peklo. Jako nováčci jsme se nacházeli na počátku služby v Československé lidové armádě... K popisu situací, ve kterých jsme se nacházeli, použiji průměrů.

Vojna a armádní vzdělávání

Po přidělení k útvarům, následovalo další zvyšování kvalifikace vojáků, dle jejich zařazení a druhu zbraně, u které sloužili. Dále se jednalo o krátkodobé řídicí kurzy, kurzy pro kuchaře, automechaniky, zdravotníky, psovody, spojaře, dělostřelce, motostřelce, tankisty, raketové vojsko a další. Kurzy trvaly okolo čtvrt roku. Vybraní, prokádrovaní jedinci byli veleni na poddůstojnické školy (PŠ), které trvaly 6 měsíců. Po skončení PŠ se vraceli vojáci na útvary, kde byli povyšováni do hodnosti svobodníků (jedna „pecka“ na výlozce). Postupem služby se stávali desátníky (dvě pecky) a četaři (tři pecky). Specializace byla vojákům udělována jako třídnost I., II., III., stupně, nejvyšší pak třídnost M – mistr.

Vojna a finance

Co se týče financí, tak je nutné uvažovat ve dvou základních rovinách. První rovina značí, o jaké peníze voják za dva roky prezenční služby přišel na mzdu, kdyby pracoval. V osmdesátých letech byl nástupní plat absolventa učiliště nebo střední školy okolo 2.000,- Kčs. Nepočítáme-li se zvyšováním mzdy během dvou let, pak voják přišel o sumu ve výši cca 48.000,- Kčs. Za tyto peníze se dal velmi slušně vybavit zařízením celý byt... Druhá rovina - vojín pobíral služné 120,- Kčs měsíčně... říkali jsme tomu žold. Vojákům, kuřákům to vycházelo na jedny cigarety značky „Start“ bez filtru na den (stály 4,- Kčs). Stát k tomu za vojáka platil ubytování a stravu...

Vojna a ženy

Na tuto problematiku lze nahlížet taktéž z několika úhlů pohledu. Někteří hoši, než si zvykli, trpěli na útvarech odcizením od rodin, především od svých matek. V přijímačích docházelo i k tomu, že mladí vojáci dezertovali, kam jinam než domů. Byli ale odchyceni často před tím, než došli do cíle své cesty. Pak následovaly, podle závažnosti, tresty vězení v útvarových „basách“, v horším případě vojenský soud a vojenská káznice na Slovensku v Sabinově, tam byl tvrdý režim a dril. Vojáci, mladí muži, měli při odchodu na vojnu mnohdy již trvalé vztahy s ženami, svými přítelkyněmi. V osmdesátých letech bylo běžné, že mladí lidé zakládali rodiny

ve věku okolo 20 až 22 let, po známosti trvajících okolo 2 roků, ve kterých se plánovala společná budoucnost. Velkým problémem byla, co jiného, než dvouletá odluka způsobená vojenskou prezenční službou. Velmi dojemná byla loučení s odvedenci na nádražích, proudy emocí, slz a alkoholu. Drtivá většina vztahů se nástupem na vojnu rozpadla, dá se říci v průběhu prvního roku služby. Několik to nesl líp, jiný hůř. Na rotě, kde jsem sloužil já, jsme cynicky sepisovali pořadníky „kopaček“, které jsme od svých přítelkyň dostávali, dokonce jsme konstruovali výhledy, kdo bude další na řadě a o tom byly uzavírány sázky. Dnes, s odstupem času, je pochopitelné, že k rozchodům docházelo, byli jsme všichni mladí, energie na rozdávání, krev není voda a odloučení dlouhé. A na závěr – život jsme měli před sebou a pro jedno kvítí slunce nesvítil.

Vojna a šikana

Co k tomu? Nenápadná forma šikany se projevovovala již v přijímači. Součástí „fasovaných“ věcí byl Barbus. Byl to holící tuhý krém v plastovém kalíšku s širokým hrdlem. Po jeho otevření byla na povrchu krému vyryta číslovka 1.000.000. Nebo při prvním jídle v jídelně po nástupu na vojnu byl zákusek – větrník a na něm cukrovou polevou opět číslovka jeden milion. Proč milion? Protože se nám mladým říkalo milionáři, že to máme za milion dní do civilu, přesto, že jsme to měli za 730 dnů... krutých dnů. Podle odsloužené doby na vojně, s použitím vojenského žargonu, se rozdělovali persony následovně: „Zobáci, bažanti, ptáci, holubi“. To byli ti, kteří právě nastoupili. Museli nosit extrémně utažené opasky na saku nad kapsami, mezi třetím a čtvrtým knoflíkem. To člověk vypadal jako mužik v rubašce. Po půl roce se přejmenovali na půlročky neboli „bubny“. Ti si mohli již udělat záložku na saku pod opaskem na levém boku. U obou těchto kategorií byla povinnost úklidu „rajonů“, což byl úklid ubytovacích prostor, chodeb a sociálních zařízení. Po roce služby se z bubnů stali „mazáci“. Ti nosili záložku, nebo-li pádlo na saku vzadu. Mohli si zažehlit lodičku na hlavě do tvaru „tudor“, což znamenalo, že ji večer lehce smočili vodou, boky a čela ohnuli dovnitř lodičky, pečlivě srovnali a uložili pod matraci své vojenské postele, na které spali - a ráno byl tudor hotov, lodička měla hranatý tvar připomínající karoserii již historického vozidla Škoda Tudor. Další a poslední kategorií byli „supermazáci“ neboli „supráci“. Ti měli tři měsíce do civilu a nedělali lautr nic. Opravdu. Vymýšleli ptákoviny, otravovali život ostatním a my všichni jsme se těšili, až „vypadnou“ do civilu. Všichni museli znát jejich „číslo“, to znamená, kolik dnů jim zbývá do civilu. Holubi, mladí vojáci, jim museli číslo „zavrkat“. Všichni jsme znali za kolik to mají do civilu, protože jsme toužebně očekávali den, kdy se jich zbavíme. Samozřejmě nebyli všichni supráci darební, stačilo jich ale jen několik k tomu, aby šikanou obtěžovali ostatním život. Po krátkém rozkastrování vojáků, podle délky služby, následuje popis šikany. Šikanu bych rozdělil na méně závažnou a závažnou. Ta méně závažná spočívala v úklidu pokojů, chodeb, sociálního zařízení a vnějších prostor. Tato činnost byla výhradně vykonávána vojáky v prvním roce služby. Z vojenských řádů vyplývalo, že se na této činnosti podílel každý z vojáků, bez ohledu na délku

služby, dle rozpisu, ale skutečnost byla jiná, jak jsem již uvedl. Mazáctvo tyto úkony znepříjemňovalo příkazem k drhnutí dlažby zubním kartáčkem, stírání vody šňůrkou od bot, nebo rozplavbami, což znamenalo příkladně z hydrantu naplnit plně chodbu vodou... Bylo dobré toto protivenství přetrpět, pak byl klid. Neuposlechnutí se trestalo, to se potom člověk nevyspal v rámci akce „BORO“ – bojové rozdělení v noci, opakovaně, bylo to velmi nepříjemné. Další mírnější formou šikany bylo ranní vstávání okolo třetí hodiny a nástup na škrábání brambor, shrnování sněhu z nástupišť (buzerplacu), protáčení motorů vozidel v autoparku v noci, v mrazech, v rámci bojeschopnosti. To se všechno dalo vydržet. Docházelo ale i k tvrdým, závažným projevům šikany. Ta spočívala v psychickém týrání i fyzickým útokům na mladší vojáky. Příkladně večerní nástupy na světelnících a uléhání na lože na čas. Vše mám z vlastních prožitků. Vojenské ložnice mužstva byly vybaveny kovovými postelkami vždy dvě pelesti nad sebou. Jako příkrývka sloužil spací pytel s vepnutou textilní vložkou. Horní pelesti se říkalo „bidlo“, dolní „regál“. Mladí vojáci museli spát na bidlech, protože jsou ptáci... a museli spát ve spacácích na bříše, aby si nepolámali křídla. Uléhání na čas se provádělo tak, že vojín spící na bidle se musel ze stoje zády k čelu bidla dostat nahoru výmkem, kdy prostrčil ve výmku nohy otvorem mezi trubkami čela postele, následně se musel celý protáhnout tímto otvorem, vlézt do spacáku, lehnout na břicho a být zticha. Současně s ním, voják, který spal na regálu (bidlo na všechny nevyšlo), musel v ten samý čas otvorem v čele své postele prostrčit ruku, hlavu, rameno, pak druhou ruku, tělo a opět zalézt do spacího pytle a ulehout na břicho. Dnes již nechápu, jak jsme to tehdy dokázali - protáhnout se tak malým otvorem. Je pravdou, že jsme byli hubenější... Co následovalo, když se úkon uléhání nezdařil? Tak znovu a znovu. Jeden za všechny, všichni za jednoho. Ten, kdo to opakovaně nezvládal, vzhledem ke své horší fyzické kondici a psychickému rozpoložení, byl v některých případech mazáky fyzicky bit. Tato šikana vygradovala v to, že jeden voják utekl ze strachu z kasárna a celá věc tak vyšla najevo. Trojice mazáků, která šikanu prováděla, byla po patřičném šetření vojenské prokuratury umístěna do vojenské káznice v Sabinově, na dobu 6 měsíců. Tato doba se nezapočítávala do výkonu základní vojenské služby a musela se nadsloužit. Po půlroce se vrátili na mateřský útvar. Pomsta se ze strany šikanovaných nekonala, ale kolektiv je nepřijal a to bylo horší, než jim to oplatit. Byli jak beránci a měli strach. Existovaly i ještě hrubší formy šikany, ale ty zde popisovat nechci. Jen pro zajímavost, o šikaně důstojníci z povolání věděli, ale nijak ji neřešili, bylo to pro ně pohodlnější zvláště pak v postavení DVT (dozorčí vojenského tělesa – „dévěťák“), kdy nemuseli obstarávat denní činnosti a chod útvaru. Jen na okraj - mužstvo nazývalo důstojníky „gumy“, „gumáci“ nebo „zelené mozky“. Vztahy mezi vojáky základní služby a důstojnictvem nebyly dobré. Co uvést na závěr k šikaně na vojně? Nevím, proč jsme, jako mladí vojáci, šikanu snášeli. Snad proto, že jsme byli výcvikem, drilem a vojenským prostředím silně ovlivněni. Tím jsme měli i preprogramované myšlení. Tomu se říkalo taky „zelený mozek“. Na závěr je nutno uvést, že při výkonu základní vojenské služby existoval mocný vojenský žargon. Několik výrazů bylo již uvedeno. Za všechny ostatní bych

vedl výraz „pakárna“. Tímto výrazem se, ze strany vojáků základňáků, označoval každý, opravdu každý, negativní jev. Příklad jeden za všechny. Velitel roty, slovenské národnosti, po obhlídce ubikací v době odpoledního klidu, vešel za dozorcím vojenského útvaru a „hovorí“ po slovensky: „Vojaci ležijá na bidlách, fajčija Sparty lebo Marsky a hutorija – pakárna“. (hutorij znamená ve východním nářečí Slovenska povídat, hovořit).

Vojna a výkon služby

K tomuto příměru jen krátce. Každý z vojáků základní služby měl svůj úkol v armádě. Buď byl přidělen k vojenským jednotkám, jako např. motostřelec (pěšák), nebo byl přidělen ke kolové technice jako řidič, k pásové technice, dělostřelectvu i protiletadlovému, raketovému vojsku, paradesantním jednotkám, obsluze vojenských letišť. Vojáci základní služby byli zařazováni i k týlovým obslužným jednotkám, vykonávali strážní službu, obsluhu vojenských prostorů, materiálových skladů a podobně. Přiblížit vojenskou službu odborněji znamená uvedení rozdělení podle druhu vojsk. Např. vojsko motostřelecké, výsadkové, tankové, dělostřelecké, raketové, protivzdušné obrany, ženijní, chemické a další. Dalo by se pokračovat dlouhým výčtem rozmanitých činností, které vojáci základní služby vykonávali, byli to tzv. „holky“ pro všechno. Výkon služby, tedy denní zaměstnání, zabíralo vojákům převážnou část dne, volného času bylo málo, co taky s ním v kasárnách. Zvláštní sortou byla Pohraniční stráž a Hradní stráž. Tyto dvě složky byly v osmdesátých letech podřízeny ministerstvu vnitra, nikoliv ministerstvu obrany. Nelze nezmínit taktéž zvláštní sortu – vojsko železniční. Byly to spíše jednotky pracovní, určené ke stavbě a údržbě železnic, mostů a jiných, pro stát a jeho bezpečnost důležitých staveb a úkolů, bylo podřízeno vojsku ženijnímu, posléze převedeno pod ministerstvo dopravy. Železniční vojsko stavební bylo dislokováno i v Olomouci na Bělidlech na ulici Libušina. S tím spojená kasárna jsou již zlikvidována...

Vojna a volný čas

Volný čas v průběhu prezenční služby mohl voják trávit dvojím způsobem. Uvnitř kasáren nebo mimo ně. Uvnitř kasáren to bylo jasné, po skončení denního zaměstnání měl voják volný čas, který mohl trávit úklidem (!), nebo existovaly i skupiny, které se zabývaly modelářstvím, sportem, převážně fotbal nebo posilovna. Vše záleželo na tom kterém vojenském útvaru, jeho prostorách, zaměření apod. Soboty a neděle bylo více volného času krom strážních jednotek, hlídkové a dozorcí služby, vývařoven apod. Převážně se ale v době volna vymýšlely všelijaké ptákoviny. Volného času bylo uvnitř kasárenských zdí vcelku málo, ale čas plyne rychleji, když je člověk něčím zaměstnán. Mimo kasárna se dostal voják na vycházku. Vycházka byla povolena od konce zaměstnání po 22 hodin. Udělovala se za odměnu. Doba strávená venku mohla být stanovena i jinak. Delší pobyt „na svobodě“ souvisel s udělením tzv. krátkodobého volna k opuštění posádky, čili KVOP, nebo sladce znící slovo „opuštěák“. Opuštěák voněl domovem... Uděloval se za odměnu, za dobře vykonávanou činnost nebo za nějaký prospěšný čin. Podle vzdálenosti bydliště od

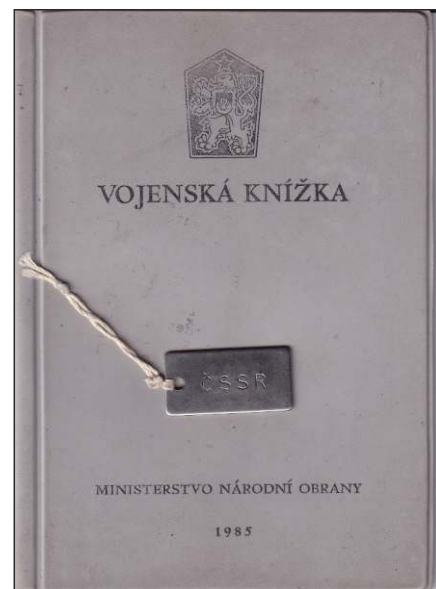
kasáren se uděloval od třech dní výše, ale obvykle do pěti dnů, výjimečně, důvodně o něco déle. Dalším, rodnou hroudou zavánějším pojmem byla dovolenka. Byla stanovena na 10 dnů, k tomu se přidávaly dny na cestování tam i zpět, opět podle vzdálenosti vojáka od domova. Udělovala se jednou ročně obvykle v letních měsících. Povinně ji musel čerpat každý. Když se dařilo, tak byl voják na návštěvě doma zhruba jednou za čtyři měsíce. To díky kombinaci dovolenky a opuštěáků. Byly ale i případy, kdy se hoch dostal domů jen na ty dovolenky, protože měl příkladně kázeňské prohřešky. Nezdá se stávalo, že návrat na útvar z dovolenky byl opožděn pobytem hochů ve vojenských celách nebo na protialkoholních záchytných stanicích... K zápisu a oprávněnosti vycházek, opuštěáků a dovolenek sloužila vycházková knížka.

Vojna a politika

Výkladu politické situace a politickému dění v osmdesátých letech byla věnována ze strany státu, potažmo armády, zvýšená pozornost. Takřka ve všech vnitřních prostorách kasáren byla určena viditelná průčelí - plochy s politicky motivovanými výjevy, nebo visely a byly aktualizovány nástěnky se zaměřením na vedoucí úlohu Komunistické strany Československa ve státě (KSČ), úloze dělnické třídy a pracující inteligence, postavení Československé lidové armády a významu jejího spojení s vojsky paktu Varšavské smlouvy, v čele se Sovětskou armádou, Sovětským svazem... v duchu hesla: „Sovětský svaz náš vzor, se Sovětským svazem na věčné časy a nikdy jinak“... Nikoho to nezajímalo, pouze vojáky ze štábu, tzv. „inkousty“ (písaři, spojaři), kteří za aktualizaci nástěnek a ploch v rámci připomenutí významných výročí „nafasovali“ vycházky nebo opuštěáky domů. Jinou významnou podobou tlaku na politické smýšlení mužstva měly pondělky. Každé pondělí, po zaměstnání odpoledne, někdy i v rámci zaměstnání, bylo mužstvo shromážděno povinně na politicko-výchovné světlici – PVS k politickému školení mužstva – PŠM. Byla probírána marxisticko-leninská problematika, komunistická ideologie, historie a současnost KSČ, význam dělnické třídy, svazu mládeže, rozkrytí třídního nepřítele, rozvrtných živlů, jejich pletich, tenat a další témata zviditelněná na nástěnkách... Nemalá pozornost byla věnována určení a odhalení vnějšího nepřítele, západních proradných imperialistů, skrytých pod vlajkou NATO, zvláště pak válečných štváčů z USA. K tomuto lze uvést, že jsme jako vojáci věděli, že bráníme svou zemi, kde je hranice naší vlasti, kterou jsme povinni chránit. Věděli jsme, že při válečném konfliktu, kontaktní frontové válce, máme životnost jako pěšáci asi kolem dvou až pěti minut... tank měl minuty tři... Politickou výuku prováděli speciálně vyškolení důstojníci – politicko-výchovní poradci, politrucci. Byli hodně nebezpeční, kování komunisté, spolupracující s Vojenskou kontrarozvědkou a Státní bezpečností. V současnosti je těžké posoudit, jaké je hlavní poslání dnešní Armády České republiky, obrana státních hranic to asi není... My vojáci ČSLA v letech osmdesátých jsme měli jasno – bylo na nás bránit vlast a hranice státu před vnějším nepřítelem.

Vojna a doklady

Občanský průkaz byl povinen voják odevzdat nejpozději v době nástupu k vojenskému útvaru. Kdo, a kým je, prokazoval voják základní služby vojenskou knížkou, kterou obdržel při odevzdání občanského průkazu. V letech osmdesátých měl doklad šedou barvu, obal byl z plastiku, formát A 6. Uvnitř obsahovala vojenská knížka identifikační data vojáka, jeho kmenový útvar, hodnost, údaje o převelení, absolvování kurzů, záznamy vojenských správ, získané odbornosti apod. Voják ji mimo kasárna musel mít vždy u sebe. V zadní části knížky, za posledním listem, byla na šňůrce všita kovová destička z nerezového plechu o rozměru cca 1 x 2 cm. Na lící straně měla vyražena písmena ČSSR, na rubu potom rodné číslo vojáka. V případě vypuknutí válečného konfliktu byla povinnost ji nosit na šňůrce na krku. Ano, byla to „psí známka“ určená pro identifikaci mrtvého vojáka, tedy pokud z něj, po válečné vřavě, něco zbylo. Dalším dokladem, kterým se voják prokazoval, byla již zmíněná vycházková knížka. Mít ji v ruce znamenalo, že na chvíli opustíte kasárna, neboli „kasárna“, jak jsme tomu zařazení říkali. Voják taktéž prokazoval svoji příslušnost uniformou. Po celou dobu výkonu prezenční služby ji nesměl na veřejnosti svléknout a nahradit civilním oděvem. Bylo to trestné.

Vnější obal vojenské knížky, na něm „psí známka“ se zkratkou Československé socialistické republiky, na jejím rubu rodné číslo muže, který do toho šel...

Vojna a strava

Velmi důležité zamyšlení. Říkalo se a bylo uzákoněno: „Základní řád číslo 1, článek 1 – voják je povinen odebírat stravu!“ To bylo skutečně uvedeno ve vojenských základních řádech. Tímto ustanovením bylo vojákovi zakázáno, pod hrozbou trestu, držení hladovky, příkladně za propuštění do civilu. Neznal jsem nikoho, kdo by hladovku držel. Vojáci měli k jídlu spíše kladný vztah, někdy až moc velký. V kasárnách fungovaly velké vývařovny se skladem potravin, čili proviantu. Jejich velikost byla dána počtem lidí na útvaru. Čím větší vývařovna, tím menší kvalita stravy. Vařilo se ve velkém a to potom jídlo ztrácelo na kvalitě. Nebyl problém se setkat s nedovařeným bramborem a nedopečenou mořskou štikou, fuj. Tenkrát to bylo levné. Můj

útvár čítal okolo 120 vojáků a k tomu menší důstojnický sbor. Kuchyně byla skvělá, šéfem kuchařů byl jeden z nás, v civilu kuchař v tehdy známém hotelu Český Krumlov. Nebyl problém vyrobit zákusky, zvěřinové speciality, samozřejmě na „tajnačku“. Některé vojenské útvary provozovaly i takzvané „pé zet há“ (PZH), neboli pomocné zemědělské hospodářství. Tam byli chováni převážně vepři. K PZH přínáležela i malá jatka, kde se maso bouralo a připravovalo pro armádní kuchyně. K PZH byli přiřazováni vojáci základní služby, kterým se říkalo prasečkáři. Nebylo to vnímáno jako hanlivé pojmenování. V civilu to byli vyučení řezníci a absolventi zemědělských škol. Součástí potravinového skladu bylo i skladiště chleba. Chleba, který byl nakoupen, se uložil na tři dny do těchto skladišť a až po uplynutí této doby mohl být konzumován. Čerstvý chleba nadýmal, mohl vyřadit vojsko z činnosti. Dnes by se ještě dodalo, že vojsko by za sebou zanechávalo uhlíkovou stopu. Každý voják, při nástupu k armádě, obdržel bílý plátěný pytlík s uzavěrem na šňůrku, který obsahoval hliníkovou lžici a vidličku k tomu příborový nůž s černou plastickou stříenkou. K tomu jednoduchý plechový otvírák na konzervy. Plátěný pytlík se musel vždy bělat čistotou, zvláště u mladých vojáků. Mazáci potom nosili k jídlu pouze lžici, mnohdy z nerez, přivezenou z domova, tzv. „bagr“. Bagry si mnohdy ještě v dílnách bombírovali, aby měla lžice větší obsah a záběr. Některé kusy byly unikátní. Dalším pojmem, který považují za nutné uvést je „studená strava“. V době, kdy měly kuchyně sanitární volno (byl to periodicky jeden den v měsíci), nebo když končila expirace konzervované stravy ve skladech, byla vojsku podávána studená strava. Jednalo se o konzervy, chléb a keksy. Studená strava se vydala najednou a to ráno. Voják si její konzumaci rozložil poté na celý den. Množství bylo dostatečné, chléb byl nakrájen v plastických vanách v jídelnách. Konzervy byly kruhové nebo obdélníkové půdorysu. Bylo jich vždy několik poskládaných na sobě a zafixovány byly v této poloze stahovací, pevnou plastickou fólií. Konzervy v jednom balení obsahovaly plechovku hovězího, vepřového, luncheonmeat a paštiku. Podle druhu stravy někdy i kompoty, karamelové bonbony i kousek toaletního papíru. Říkali jsme těm konzervám „káděčka“. Správně KD nebo KDP – konzervovaná dávka potravin. K této stravě byly podávány i sušenky, tvarem a balením podobné polomáčeným sušenkám od Opavie. Tyto sušenky byly velmi tvrdé, dehydrované. Byly vyrobeny pravděpodobně z těsta, které obsahovalo velkou část kukuřičného šrotu. Říkali jsme jim „atomkeksy“. Vojáci s nimi zkoušeli řezat sklo, rýpat do omítky, spárovat dlažbu – to byl pokus o vtip. Atomkeksy hořely modře – to není vtip, to byl fakt! Vojsko je nemělo rádo. Já ano. Opravdu se daly jíst a dobře zasytily. Měl jsem jich vždy zásobu v bočních kapsách maskáčových kalhot. Stačilo jeden rozlomit, strčit do úst jak se říká „za škraň“ a chvíli počkat... Kdo měl dobré zuby - neměl problém. Daly se namazat obsahem konzerv studené stravy a ony změkly. Dnes by se o ně vyznavači „zdravé“ stravy poprali. Posledním zdrojem potravin byly balíky zasílané z domova. Rodičovstvo posílalo občas svým synům na vojnu poštou balíky, které obsahovaly různé druhy trvanlivých potravin, pamlsků, kuřiva a nápojů. Když někomu balík přišel, tak se o něj podělil s kolegy na světnici, což mu bylo opla-

ceno, když přišel balík druhému. Právo rozdělovat měl jedině příjemce balíku. Každý balík byl ale zkontrolován dozorcím důstojníkem, zda-li neobsahuje alkohol, či jiné zakázané věci. Tehdy byly v oblibě džusy, které se prodávaly v plechovkách. Byly pomerančové, grepové, jahodové... jejich druh byl napsán a vyobrazen na papírovém přeplepu. Přeplep se dal odstranit, do plechovky se navrtala z boku dírka, tou se vypustil obsah a napustil se alkoholický nápoj, nejčastěji vodka. Dírka se zatmelila, překryla původním přeplepem a bylo hotovo. Dozorčí zkontroloval celistvost obalu a balík prošel k příjemci. Ještě důvtipněji byl alkohol do kasařen pašován ze strany slovenských rodičů. Viděl jsem na vlastní oči. Slováci uchovávali maso a sádlo po zabíjačkách v plechovkách, které si doma sami uzavírali na speciálních strojních, jednoduchých zařízeních. Konzerva byla k nerozeznání od obdobných, uzavíraných ve velkovýrobě. Přišel v několika případech balík kamarádovi ze Slovenska od Prešova. Součástí byly i domácí masové konzervy o obsahu cca 1 litr. Byly řádně uzavřeny, po zatřepání se neozýval žádný zvuk zevnitř (šplouchání) a proto balík prošel. Po otevření konzervy se uvnitř nacházela pravá slovenská domácí borovička.... Konzerva byla naplněna tak, že celý její obsah byl bez jediné vzduchové bubliny – pro nás zázrak...

Vojna a lékařská péče

Zdravotnická péče věnovaná vojákům základní služby byla na standardní úrovni. Na vojenských útvarech se nacházely posádkové ošetřovny. Podle velikosti útvaru velel ošetřovně vojenský lékař, v případě malých vystudovaný lékař v hodnosti četaře absolventa. Ten měl k ruce proškoleného zdravotníka – sběrače raněných (to byl název jedné z funkcí), hantýrkou zvaný „lapiduch“. Ošetřovny měly i lůžkové oddělení. Lehčí případy onemocnění se řešily na posádkách, těžší, složitější, byly řešeny transportem vojenskou sanitkou (UAZ 462 „Buchanka“) do příslušných vojenských a civilních nemocnic. Lékařská péče byla poskytována ve formě vstupních, plánovaných periodických a výstupních prohlídek. Ambulance měly pravidelnou pracovní dobu a mimo ni dosahy a hotovosti lékařského personálu. U každého útvaru existovali simulanti, kteří se rozhodli velkou

část služby takzvané „promarodit“. Znal jsem jednu metodu, kterou lékaři používali k zázračnému uzdravení. Byla to injekce vitamínů. Ty se běžně aplikovaly. Zvláště vitamín C. Ampule se podchládila ve výměníku lednice, natáhla se do stříkačky a špičkou jehly se lehce ťuklo o kovovou hranu stolu, pak přišla na řadu dezinfekce a vpich do libovolného hýžděového svalu žádě simulantovy... Tupou jehlou, au. Stačilo aplikovat v ambulanci ne více než dvakrát. Třetí návštěva již nebyla... Ta podchlazená látka spolu s aplikací tupou jehlou prý velmi štípala a dlouho bolela. Celkově bylo možno hodnotit lékařskou péči o vojáky základní služby, na tehdejší dobu, jako srovnatelnou s péčí o civilní obyvatelstvo.

Vojna a mír

Toto srovnání evokuje myšlenku na dílo ruského spisovatele Lva Nikolajeviče Tolstého. Není tomu tak. Napoleonovo tažení Ruskem a jeho vliv na společnost zde popisováno nebude. Vojnou je myšlena prezenční služba a mírem návrat do mírového prostředí domova. Byl to sen každého kluka, který byl odloučen od své rodiny, vytržen ze své domoviny a vržen do zcela neznámého prostředí. Když vojákovi zbývalo do konce vojny okolo 150 dnů, tak si toto čekání mohl zkrátit tím, že si vyrobil „metr“. Jednalo se o opravdové plátěné krejčovské měřidlo o délce 150 cm. Metr se vyráběl tak, že se z jeho rubové strany strhla plastová fólie a tím se odhalilo plátěné jádro. Na něj se dalo kreslit a malovat, ba i vystřihovat z něj. Fantazie neznala mezí. Na každé políčko jeden symbol. Byly různé zkratky, erby, znaky, písmena, krátké texty. Posledních deset centimetrů metru bylo věnováno vlajce Československa. Deset proto, že to byly dny dovolenky, takto symbolicky označené. Malovalo se modelářskými barvami, někdy šlo o skvostné výtvy. Metr se při malování upnul na dřevěnou lištu, aby se nekroutil a dobře vyschl. Před důstojníky se metry schovávaly za skříně, nebo na jiná vhodná místa. Kdo měl čas, tak si vyrobil k metru i pouzdro. Vyrábělo se ze dřeva, třeba na soustruhu z dřevěného topora lopaty... ukázka viz výše. Metry se, jakmile přišel jejich čas, stříhaly a části se posílaly poštou přátelům a rodinám domů. Jakmile přišel den propuštění domů nebylo možné dospat. Ve skladech byly v pytlech uskladněny civilní oděvy, které rodiny poslaly

Fragmenty vojenského „mazáckého metru“ sesbírané autorem po skončení vojny a dřevěný soudek sloužící jako obal. V tomto případě je metr zdobený světovými vlajkami a erby z Čech a Moravy

před ukončením služby na útvar. Nevýslovně štěstí jsme prožívali, když jsme se oblékli do riflí, tenisek a triček.... Cesta domů probíhala bouřlivě. Nádraží a centra měst byla hlídána Veřejnou bezpečností a dalšími složkami jako v den nástupu na vojnu. Opět slzy, emoce a alkohol.... S tím rozdíl, že jsme měli obrovskou radost z návratu domů. Stali jsme se „záložky“. Pravidelně byly zálohy povolávány na cvičení k různým útvarům na různé dlouhou dobu. Tři týdny až měsíc mimo domov nebyl problém. Já sám jsem byl povolán jako řidič sanitního vozidla a sběrač raněných k útvaru Vojenské nemocnice v Olomouci, čtyři roky po ukončení vojenské prezenční služby. Naše „vojákování“ bylo oficiálně ukončeno až na začátku roku 2004, kdy byla zrušena vojenská základní služba ze zákona. Zůstaly pouze tzv. „aktivní zálohy“, ve kterých se muži organizují dodnes, na základě dobrovolnosti.

Před závěrem publikuji tři snímky s oslav 1. máje roku 1986, jsou autentické, mnou pořízené. Pocházejí z obce Horní Planá. Je to u Lipna. Známa, vojensky důležitá lokalita tehdejšího Západního vojenského okruhu. Související literatura a pamětníci vzpomenu na verš: „Horní Planá...anus...(zlatiny)... zakopaná“. Pardon, ale bylo to tak.

Oslavy 1. máje 1986, Horní Planá, V. I. Lenin na prkně, vojsko na nohou, průvod a děti s mávátky...

Taktéž Horní Planá, 1. máje 1986, úsměvy, vědí, že se dívají do objektivu...

Tentýž den a událost v Horní Plané roku 1986, ve tvářích mladých mužů, dnes již bezejmenných, lze číst „nadšení“... Jdou v režimu: „Zrušit krok!“ Oděni jsou ve vycházkové uniformě Československé lidové armády. Byli jsme prostě „zelení fešáci“

...A ještě jedna douška k úplnému konci pojednání. Omlouvám se, ale nemohu jinak. Vnímám to jako nějaké odlehčení tématu. Před koncem vojenské základní služby byly vojáky vyhotovovány také tzv. „poslední pozdravy z vojny“. S vědomím blížícího se termínu návratu domů. Každý kdo mohl, tak vymýšlel nějakou formu oznámení této radostné události svým blízkým doma. Někdo vytvořil grafiku s tématem návratu, ukončení této nepřijemné fáze života mladých mužů, nebo se jednalo o koláže, tabla s vyjádřením názorů na dvě léta prožitá mimo domovinu, někdy v mezích slušnosti, někdy s nádechem vulgarity i erotiky. Vše „in natura“ na papíru. Zásadní ale bylo vyrobit, v poměrech ČSLA, zakázané, a důstojnictvem přísně stíhané a trestané, potřebné množství kopií. Nynější technologie - kopírky, skenery, elektronická komunikace - neexistovaly. Dostupný byl pouze fotoaparát... a distributorem Československá pošta. Na každém vojenském útvaru byla fotokomora, kde se daly vyrobit fotografie a spousta jejich kopií... Zakázaný, mnohdy utajený prostor. Přístup do ní byl ale přísně kontrolován. Fotokomory nebyly mnohdy využívány a často zanedbávány. Přesto se po nocích dalo těchto zařízení využít. A to se stalo. Fotografie byly přirozeně černobílé. Tehdy, a potažmo dnes, již valná většina populace neví, jak vzniká černobílá fotografie. Co je to vývojka, ustalovač, zvětšovací přístroj, negativní a pozitivní materiál, žehlička, sušička, váleček, časovač, červené světlo, temná komora... a spousta dalších. Dnes to již není potřeba, technologie zachycení obrazu a dat, jsou již na míle vpředu a černobílá fotografie snad zůstane již jen v uměleckých kruzích, asi...

Níže uvádím tedy další tři snímky, kde je zachycen „starý pes ve zbrani“. Starým psem byl nazýván i voják, který byl již jednou nohou v civilu. V případech, který popisují a dokumentují, se na snímcích jedná o skutečně starého psa. Rasou je to německý ovčák, vycvičen jako obranář a strážní pes. To znamená, že tvrdě hájí svého psovoda a rajon, který s ním prochází. Byl vycvičen i k hájení „koridoru“, což bylo území, kde se pohyboval samostatně. V této službě měl na sobě postroj a na kovovém lanku, napnutém nad ním, byl postroj dlouhým vodítkem s průvlečným okem upevněn tak, že svým pohybem v koridoru hájil pes území o délce cca 50 – 70 metrů délky a přibližné šířky. To byly příkladně oblasti přístupu ke střeženým

objektům (materiálové, muniční a potravinové sklady). Ale zpět k osobnosti psa zaznamenaného na třech, níže uvedených fotografiích. Krátce k příběhu tohoto psiho přítele. Fotografie pochází z pozdního léta roku 1987. Chtěli jsme vyjádřit v souhrnu situaci, ve které jsme sloužili. Byl to nápad. Starý pes, a výstroj a zbroj, která nám byla tehdy denním chlebem. Psisko je vystrojeno kabátem a čapkou vzor 60, kovovou přílbou („plembákem“) u pravé tlapy, sumkou pro čtyři zásobníky do samopalu u levé tlapy, na šíji nese samopal vzor 58, se sklopnou pažbou, a kulometným pásem pro lehký kulomet, tuším vzor 59, vše ráže 7,62 mm... Snahou bylo dostat chlupatého přítele do fotitelné pozice. Na fotografii vlevo, je to ještě bavi, na prostřední již toho má dost, a na pravé nám postojem sdělil, že těch „opičáren“, a mého objektivu, má doslova plné zuby. Na poslední uvedené fotografii je vidět i zasahujícího psovoda, aby se psovi nic nestalo. Ten psovod byl od Prešova na Slovensku, který si svého chlupatého partáka vzal s koncem vojenské služby domů. Pes měl již naslouženo okolo osmi let, proto byl vyřazen z činné služby a kdyby si jej psovod neosvojil, tak nevím a nechci vědět, jak by, jako „nepotřebný materiál“, pro ČSLA skončil...

Těmito dobovými snímky bych tedy ukončil celé pojednání o vojenské základní službě v létech osmdesátých minulého století, s tím souvisejících událostí poplatných době, ve kterých jsme, jako „mladí mužové“, sloužili Vlasti. Nás grygovčáků se to týkalo bytostně taktéž. Bylo to tvrdé, ale mělo to cosi do sebe. Tehdy se tvrdilo, že vojna dělá z mladých mužů chlapy. Byli jsme vedeni k tomu, že bráníme svou Vlast a její hranice. Jak je to dnes? Nechci komentovat...

Slibuji, že příště budu stručnější. Mám za to, že bylo ale potřebné tuto dobu popsat, než upadne v zapomnění. Snad stať poslouží k připomenutí událostí pamětníkům, snad trochu pobaví populaci současnou... Opět připomínám, že pokud máte někdo doma písemné nebo fotografické materiály související s děním v Grygově v minulosti vzdálené nebo blízké, tak mě informujte na e-mailu: Bundilpetr@seznam.cz.

Všechny zdraví a štěstí v životě, taktéž pohodový podzim, přeje kronikář Petr Bundil z Grygova.

Dobové snímky z Vojenského výcvikového prostoru Boletice, předcházející výrobb „posledního pozdravu z vojny“, pozdní léto 1987, hlavní objekt - strážní pes, obranář, miláček roty... a jeho psovod, v jehož náručí, někde u Prešova, zcela jistě v klidu později dožil. (Omlouvám se za sníženou kvalitu fotomateriálu)

Zaniklý větrný mlýn u Krčmaně námětem malířů

Častým cílem procházek a výletů z Grygova nejen v době jarního květu koniklece velkokvětého je přírodní památka Strejčkův lom na katastru obce Krčmaň. V blízké budoucnosti se krajina v okolí bývalého vápencového lomu změní stavbou dálnice D55 (úsek Olomouc-Kokory), která bude probíhat v těsné blízkosti chráněného území. Dálnice přetne čtyřmi dopravními pruhy sniženinou nad krčmaňským kravinem a k nedalekému lesíku s vyvýšeným kopečkem nad Krčmaní povede ekodukt (most pro zvěř) se stezkou pro chodce a cyklisty. Název zmíněné vyvýšeniny nalezneme na mapách pod označením Větrák (či Větrník). Na kopečku totiž stával do roku 1943 dřevěný větrný mlýn, který byl viditelnou dominantou při pohledech z širokého okolí.

V minulosti se v našem okolí nacházelo více větrných mlýnů, které využívaly větrné energie a roztačením lopatek větrem umožňovaly okolním zemědělcům mlít obilí z vypěstovaného zrna. Před rozšířením průmyslové výroby mouky a pečiva využívali venkované pro zpracování obilí mlýny ve svém okolí. Poblíž Grygova to býval Blatecký mlýn využívající vodní energii přiváděnou náhonem Morávka z řeky Moravy. Oblastí s velkým výskytem větrných mlýnů byly Oderské vrchy včetně řady zaniklých míst a obcí v pozdějším vojenském újezdu Libavá. Ale i na Hané bývalo dříve větrných mlýnů více. Zánik větrných mlýnů, které kromě mouky mlyly i šrot přinesly kromě konkurence v podobě velkokapacitních průmyslových mlýnů zákony v době Protectorátu, které v době válečného hospodářství drobnou mlynářskou výrobu zakázaly.

Josef Vokoun: Celkový pohled na Krčmaň s větrným mlýnem z lokality Na Stráži, akvarel, 1927, Vlastivědné muzeum v Olomouci, fond Zemědělství, inv. č. Z 442

Větrné mlýny rozdělujeme na dva typy – zděné holandského typu s otočnou střechou. Takové se v okolí dochovaly například v Lazničkách, Přemyslovicích či Městě Libavá. Nebo celodřevěné a celotočné mlýny německého typu, někdy nazývané beraní. Takový lze navštívit například v Partutovicích na Hranicku či ve skanzenu v Rymicích na Kroměřížsku. Dřevěné mlýny bylo možné demontovat a transportovat na jiné místo. A to byl i příběh větráku u Krčmaně.

Na kopec západně od obce Krčmaň byl přivezen roku 1889. Na počátku 30. let 20. století byl mlýn zchátralý. Majitel Jan Adamík roku 1932 žádal Památkový úřad o subvenci na opravu. Rozpočet z roku 1933 zpracovaný tesařskou firmou A. K. Koutný v Olomouci-Hodolanech činil 2532,10 Kčs. Ministerstvo školství a národní osvěty tehdy povolilo příspěvek 700 Kč, vyčerpáno bylo pouze 300 Kč a firma Koutný žádala 2. října 1933 o kolaudaci provedených oprav. V roce 1934 odsouhlasilo ministerstvo školství další do-

Josef Vokoun: Větrný mlýn u Krčmaně, akvarel, 1927, Vlastivědné muzeum v Olomouci, fond Zemědělství, inv. č. Z 442

taci ve výši 400 Kč, která již nebyla využita a opravy se neuskutečnily z důvodu úmrtí majitele dne 10. 5. 1934. Mlynářův syn učitel Jan Adamík navrhoval, aby mlýn koupil od vdovy Státní památkový úřad, k čemuž ale nedošlo. Roku 1935 koupil mlýn Alois Fridrich z Krčmaně, který jej užíval k bydlení a v roce 1942 odřezal lopaty. Mlýn byl nakonec zcela zbořen roku 1943.

I když větrný mlýn u Krčmaně zanikl před 80 lety, máme jeho podobu zachycenou nejen na několika fotografiích a pohlednicích, ale i ve výtvarném umění. Z daleka viditelný mlýn v dominantní poloze nedaleko sníženiny, kterou procházela frekventovaná cesta mezi Olomoucí a Přerovem se stal častým námětem pro obrazy malířů – krajinářů. Několik malířských vyobrazení mlýna se dochovalo ve sbírkovém fondu Zemědělství Vlastivědného muzea v Olomouci díky akviziční činnosti muzejníka a znalce větrných mlýnů Václava Buriana (1921–1998).

Josef Vokoun (1893–1972) byl architekt, malíř a pedagog. Ve 20. letech působil jako pedagog Střední průmyslové školy v Přerově a později v letech 1929–1945 jako ředitel Střední průmyslové školy sochařsko-kamenické v Hořicích. Věnoval se krajinomalbě, zejména v rodném Polabí. Větrný mlýn v Krčmaně zachytil věrně na několika akvarelech z roku 1927.

Jindřich Lenhart: Větrný mlýn u Krčmaně, tempera, polovina 30. let 20. století, Vlastivědné muzeum v Olomouci, fond Zemědělství, inv. č. Z 444

Jindřich Lenhart (1878–1955) byl písmomalíř a malíř krajinomaleb a zátiší ve stylu impresionismu a postimpresionismu působící od roku 1903 v Olomouci, kde měl dílnu na výrobu dekorací pro divadlo, veřejné prostory, slavnosti a spolky. Tuto dílnu vedl do roku 1928 a pak se věnoval malířské tvorbě. Rád maloval například náměty městské periferie. Větrný mlýn v Krčmaně zachytil i s dřevěnými boudami v okolí na několika malbách temperou z 30. let 20. století. Ferdinand Hanuš Hérink (1889–1955) byl malíř krajinář, který nejprve proslul jako ilustrátor ve Vídni. Od roku 1921 působil v Praze. Ve 20. letech žil v Brodce u Přerova a maloval krajiny na Hané a od roku 1927 žil v Moravské Ostravě a maloval přírodu Hlučínska či Beskyd. Hérinkův pohled na větrný mlýn u Krčmaně byl publikován na titulní straně deníku České slovo 16. června 1935.

Radim Himmler

F. Hanuš Hérink: »Větrák u Krčmaně.

Projděte-li trať železnic naší Hanou mezi Přerovem a Olomoucí, tu upoutá vaši pozornost malé návrší, táhnoucí se od obce Majetina ku Grygovu, na jehož nejvyšším bodu vědují malebný, starý větrák, jakoby na pozdrav celému kraji.
Poslední tento Mohykán staré, zaslé slávy větrných mlýnů na Hané, vyniká malebností svého okolí i své konstrukce, lom byl dokonce vzhledně opraven příspěvkem památkového úřadu a zachráněn tak co pozoruhodná a vzácná ohrada pro další léta. Krčmanští si svého větráku rádi a když zastáčí se široká kola jeho větrníku, jest to pro ně nejšťastší ukolébavka, a jejímž rytmu usínají.
Malebný tento kout krásné naší Hané stal se také kořistí štětců našeho krajináře, jak vidíte na tomto obraze.

Výřez z fotografie krčmaňského větrného mlýna, reprofoto z knihy Grygov 1306–2006

Vandalismus

Vandalismus je poměrně častá záležitost, která se opakuje. Způsobuje ji nevychovanec, který (často v opilosti) zkouší svoji sílu při devastaci společného majetku.

Projevy vandalismu

- vysypané či vyvrácené odpadkové koše,
- vyvrácené dopravní značky
- sprejeři
- pomalované lavičky v parku, na hřišti,
- ulomený stromek, vyšlapávání cest přes trávníky
- stání auty na chodníku (najíždění do travnatých zelených pruhů) atd.

Možná bych doplnil chodníky rozšlapaných žvýkaček, případně nedopalky či jiná důležitá značení. Nepořádek kolem kontejnerů. I když jsou poloprázdné, je smetí naházeno kolem. Do kontejnerů a kolem nich jsou vyhazovány věci, které patří do kontejnerů velkokapacitních, případně na sběrný dvůr. Jsou to v podstatě černé skládky.

Nevím, je-li to vandalismus, ale určitě je to necitlivost k životnímu prostředí. Právě tak rozházené PET lahve kolem odpadkových košů, stejně jako papíry. Působí to nedobře na obraz obce.

Poškození cizí věci dle trestního práva

(1) Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci

(2) Stejně bude potrestán, kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na věci svědka, znalce nebo tlumočnicka pro výkon jejich povinnosti,

b) spáchá-li takový čin na věci jiného pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,

c) spáchá-li takový čin na věci, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu,

d) způsobí-li takovým činem značnou škodu

(4) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.

Tento článek zaměříme jen na jeden aspekt – na bezdůvodné a primitivní ničení cizího majetku bez hlubšího důvodu, jen tak pro zábavu a radost.

Alarmující je to u všech věkových skupin, ale u dětí to asi bolí nejvíc. Někdy to začne hodně brzy. Některé děti bezdůvodně ničí cizí hračky, ve škole pak přijde na řadu čmáraní po lavičkách a na WC, ničení skříněk... Neutěšujte se zavdějícím, že z toho přece vyrostou! Někteří možná ano, jiní ale ne a budou později balancovat na hraně kriminálního jednání i zákona. Vztek vybitý zpočátku na „neživých“ věcech může přerůst k agresi na zvířatech i na lidech.

Ničit je totiž mnohem snadnější než tvořit. Proto jsou všude okolo zdevastované zastávky, rozbité výlohy, počmárané fasády, rozbité lavičky, polámané větve a kytky, převrácené a rozkopené odpadkové koše...

Vandalismus může být i formou sebevyjádření a prezentace vlastního názoru. Hm, jak často se ptáte svých dětí, malých i dospívajících, na je-

jich názor? Zajímá vás vůbec, co si myslí? Nebo jen nařizujete, zakazujete a odměňujete? Nevěřili byste, jak je metoda cukru a biče stále populární.

Všichni jsme se někdy postavili okolním autoritám. Rodičovským, učitelským, prostě „dospěláckým“. Většina z řad mládeže to zvládá se ctí. Prostě jsou jen drzí a hubatí, možná prásknou dveřmi, ale necítí potřebu cokoli rozbít, počmárat, polámat, pošlapat, totálně zničit.

Někteří si vandalismem masírují malé ego a nízké sebevědomí, získávají nebo si upevňují pozici v kolektivu. Jako všude platí, že parta dodává odvalu. Jenže někdy to jsou sice nevhodné, ale tiché výkřiky do tmy – tady jsem, nikdo mi nenaslouchá, tak si pozornost vynutím po svém.

Zamyslete se, opravdu se svému dítěti nebo dětem věnujete a víte, jak a s kým tráví volný čas?

Důvodů, proč se děti a mládež uchylují k vandalismu, je také vícero. Pokud není výsledkem náhlého impulsu, kdy se jim do cesty postaví něco, na čem si neplánovaně můžou vybit momentální agresi, pak jde často i o publikum. Ne přímo při činu, ale později, aby výsledek zkázy vidělo co nejvíc lidí. Snad i proto jsou v centru pozornosti mladých vandalů veřejná místa, kde jejich „díla“ pohorší co nejvíc dospělých.

Cesta k tomu, aby se právě vaše dítě nestalo vandalem, je dlouhá a nevyšlapete ji za pár dnů. Stojí za tím od malička cílevědomá výchova k tomu, že všechno má svou cenu včetně věcí a práce. Vyplatí se děti adekvátně jejich věku doma zapojovat a vysvětlovat zodpovědnost za daný úkol. A nezapomínat na kontrolu a taky pochvalu, klidně i odměnu.

Zdroj: <https://jsme.cz/neutesujte-se-ze-z-vandalismu-deti-vyrostou>

Novinky z Knihovny Grygov

Během jarních měsíců došlo v grygovské knihovně k výraznému obohacení knižního fondu pro dospělé i dětské čtenáře a knihovna se chystá i na další zvelebení vnitřních prostor tak, aby byly přívětivé pro čtenáře všech věkových kategorií a sloužily k různým pravidelným komunitním činnostem a aktivitám.

Děkujeme příznivcům knihovny za knižní dárky, zvláště Natálce Sommerové za další díly oblíbeného Mopse a deskové hry, paní Pecháčkové a paní Adamíkové za obohacení knižního fondu pro děti i dospělé a děvčatům Navrátilovým za dětské křesílko, ve kterém se bude číst jedna radost (neboli jedna báseň :-)

Během dubna a května probíhaly v prostorách knihovny ve spolupráci s místní základní školou programy pro 1. - 5. třídu. Žáci se seznámili s prostorami a fungováním knihovny, jejím vybavením – knižním i plyšákovým – a k radosti paní knihovnice a svých rodičů se mnozí z nich stali pravidelnými návštěvníky a čtenáři. Děti mohou do knihovny přijít, aby si četli, prohlíželi knihy, scházeli se s ostatními čtenáři a třeba si i zahráli deskovou hru nebo něco vyrobili. Děti, které baví barevné pískování, mohou rodiče poprosit, aby jim tuto skvělou zábavu pořídili i domů. Linku na firmu Rádost v písku, kde si můžete zakoupit šablony a barevné písky naleznete na stránce www.knihobezka.cz Proklikem z této stránky získáme zdarma šablony do naší knihovny.

Na konci školního roku byl po uspořádání anketky mezi žáky místní základní školy pasován knihovnický lev jménem Arnošt na oficiálního strážce knihovny. Lev slíbil, že bude každý den v knihovně hlídat knižky pro děti i pro dospělé, nebude je okusovat a bude dobrým kamarádem všem dětem, které za ním přijdou do knihovny. Slíbil také, že se nechá podrbat a nebude rvát jako lev, když mu někdo omylem šlápně na ocas. Lev bude hrát důležitou roli také při pasování prvňáčků na čtenáře, které v grygovské knihovně poprvé proběhne v červnu 2024.

Knihovna pravidelně pořádá **ČTENÍ PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE** a jejich doprovod včetně mini kreativní dílničky. Nejmenší děti si tak od malička zvykají na knihovnické prostředí a maminky mohou načerpat inspiraci ohledně zajímavých knížek. Žáci základní školy se zase mohou jednou měsíčně účastnit **ČTENÁŘSKÉ DÍLNY**, která je zábavnou, ale i vzdělávací aktivitou s navazující kreativní činností. Každý poslední pátek v měsíci se v knihovně koná **SETKÁNÍ DOSPĚLÝCH ČTENÁŘŮ**. Kromě sdílení čtenářských zážitků a tipů na zajímavé

knihy se vždy věnujeme i konkrétnímu tématu. V jarních měsících to byla témata (ne)povedeného zfilmování knih, dále téma cestopisů a zajímavých míst v knihách. Také jsme hostili slovenskou autorku básnické sbírky Navzdý až do teraz Mariku Neupauerovou, která s námi sdílela své zážitky během jejího dlouhodobého pobytu v USA.

Aktuální informace o dění v knihovně, pozvánky na pravidelné čtenářské akce a fotogalerii naleznete na facebookových stránkách Knihovna Grygov www.facebook.com/KnihovnaGrygov.

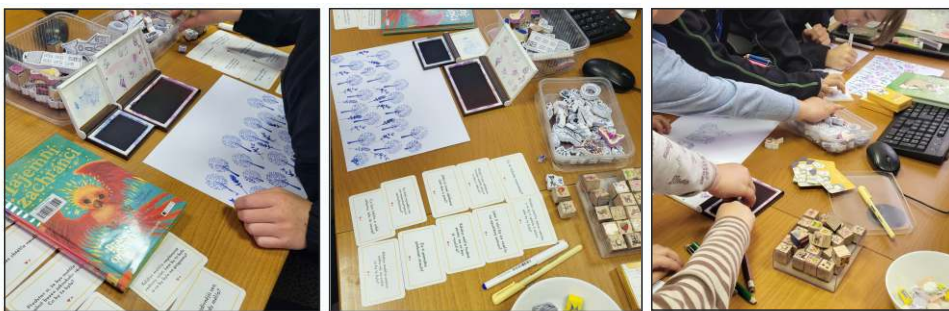
Přehled akcí v roce 2023

- 11. 8. - 12. 8. Noc čtenářů v knihovně
- 16. 8. Čtení na dekách v parku
- 12. 9. Čtení s nejmenšími
- 13. 9. Exkurze v knihovně pro 5. třídu
- 22. 9. Exkurze v knihovně pro 3. třídu
- 22. 9. Poprázdňinové setkání dospělých čtenářů
- 20. 10. Autorské čtení (Tom Gottwald)
- 24. 11. Autorské čtení (Miriam Blahová)

OTEVÍRACÍ DOBA KNIHOVNY

Pondělí: 15 – 18 hodin

Středa: 16 - 18 hodin

Medailonek knihovnice

Jmenuji se Petra Danihelová a pocházím z malebného východočeského městečka Nové Město nad Metují. Vzděláním a povoláním jsem soukromá učitelka cizích jazyků, literární kritička, propagátorka čtenářské gramotnosti, knihovnice a pěstitelka zeleniny. Do Grygova jsem se se svým manželem, dvěma syny a dvěma dcerami přestěhovala z Olomouce před osmi lety poté, co jsem strávila několik let v německy a anglicky mluvících zemích. Ačkoli jsem profesně opustila univerzitní půdu, láska ke knihám a vzdělávání obecně mě i nadále provází v mém autorském projektu výuky a podpory čtenářské gramotnosti s názvem „Stonožka Knihoběžka“ (www.knihobezka.cz). Ráda dětem ukazuji, jak vstoupit do světa čtenářské fantazie, jak pozorně číst a jak mít ze čtení radost. Naopak protipólem mých intelektuálních zájmů je pěstování bio zeleniny v podmínkách hanáckého sucha a vedra, na které si kvůli svému dětství strávenému v podhůří Orlických hor stále těžko zvykám. V rámci svého působení v grygovské knihovně bych chtěla nabídnout čtenářům všech věkových kategorií kvalitní knižní fond, zajímavé čtenářské akce a kreativní tvoření pro děti. Na všechny čtenáře se moc těším!

KOLO-PĚŠ-KIÁDA

Letos se uskutečnil ve sportovním areálu v Café Baru Hřiště druhý ročník Grygovské KOLO-PĚŠ-KIÁDY. Děti i rodiče, ať už na kole, koloběžce nebo pěšky, si projeli trať po celé obci, kde pro ně bylo připraveno několik stanovišť s různými úkoly. Po splnění odjetí trati na děti čekalo dopravní hřiště (od obce Grygov), trampolíny, cukrová vata a házení „střelnice“. Večer bylo opět letní kino, které bylo bohužel přerušeno obrovskou bouří asi 30 min před koncem pohádky. Ale i tak si myslím, že se celá akce velmi povedla. A děkuji všem, kdo se na této akci podíleli a připravili pro děti pěkné sportovní odpoledne. Již teď se těšíme na další ročník, kde se chystá opět pár novinek. Máme už i datum, a to sobotu 31. srpna 2024.

Ivana Píštěk Bezděková za Café Bar Hřiště

KAZIMÍR LUPINEC

REŽIE MARTIN ŠMÍDA

UPOKOJENKYŇĚ

KOMEDIE Z PROSTŘEDÍ DOMOVA PRO SENIORY

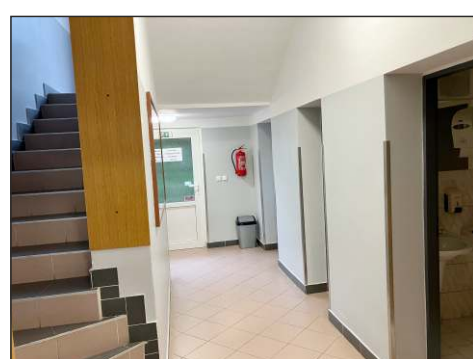
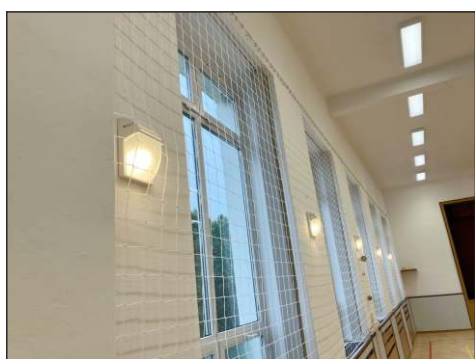
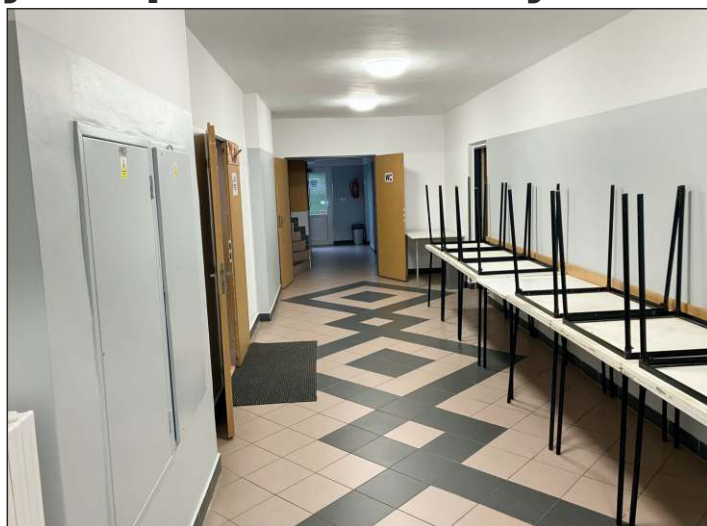
NEDĚLE 26.11.2023 18:00

SOKOLOVNA GRYGOV

NA PŘEDSTAVENÍ VÁS ZVE OBEC GRYGOV
HRAJE DIVADELNÍ SPOLEK J.K.TYL BRODEK

Malá ochutnávka malých úprav sokolovny

Rozloučení s prázdninami

Krásnou akci pro žáky naší školy pořádá ZŠ ve spolupráci se SRPŠ

Rekordní Grand Prix mládeže v Grygově

Za ideálního šachového počasí, kdy se po celý den na nebi honily mraky a sem tam sprchlo, se v sobotu 29. dubna 2023 v Grygově uskutečnil závěrečný turnaj Grand Prix Olomouckého kraje 2022/23 v rapid šachu mládeže. Do místní sokolovny se sjel rekordní počet 124 účastníků nejen z olomouckého kraje a hrací sál praskal ve švech. O body se bojovalo ve 4 kategoriích. Nejpočetnější výprava 27 hráčů přijela z Jeseníku následovaná našimi hráči Agentury 64 Grygov v počtu 20 šachistů.

Skupiny A do 10 let se zúčastnilo 39 hráčů. Mezi chlapci byli nejlepší 1. Olexsandr Prokopchuk 6 bodů (Velké Losiny), 2. Jakub Rygol 6 bodů, 3. Lukáš Maslaňák 5,5 bodu (oba Agentura 64 Grygov). Mezi dívkami pak byla 1. Klára Švábová 5,5 bodu (SK Vyškov), 2. Běla Sopuchová 5 bodů (ŠK Jeseník) a 3. Mariana Loutocká 4,5 bodu (ŠK Šternberk). Z hráčů A64 v turnaji úspěšně bojovali dále také Manfred Líbal 4,5 bodu, Martin Zelenka 4 body a Martin Maslaňák 3 body.

Ve skupině B do 12 let se utkalo 18 účastníků. Nejlepšími chlapci byli 1. Jan Knápek 6,5 bodu (Agentura 64 Grygov), 2. Jakub Hubál 5 bodů (SK Prostějov) a 3. Tsyren Berdnikov 5 bodů (SK Hřibata). Nejlepšími dívkami byly 1. Eliška Pluháčková 5 bodů (SK Jeseník), 2. Karina Starenka 4,5 bodu (Agentura 64 Grygov) a 3. Alisa Levchenko 4 body (Jezdci Jundrov). Z hráčů A64 v turnaji úspěšně bojoval dále také Šimon Filip 4 body.

Skupiny C do 14 let se zúčastnilo 28 hráčů. Mezi chlapci kralovali 1. Vojtěch Vaníček 5,5 bodu, 2. Daniel Ondráček 5,5 bodu (oba SK Jeseník) a 3. Oto Růžička 5 bodů (Agentura 64 Grygov). Mezi dívkami byly nejlepší 1. Lucie

Kvapilová 4 body (SK Prostějov), 2. Valentýna Sochorová 4 body (Agentura 64 Grygov) a 3. Helena Paszková 3 body (SK Jeseník). Z hráčů A64 v turnaji úspěšně bojoval dále také Jakub Dostál 3,5 bodu.

Ve skupině D do 18 let, která se hrála současně jako open bez věkového omezení, se utkalo 39 šachistů. Nejlepšími hráči byli 1. Timofey Bokhnak 6,5 bodu (SK Vinary), 2. Rostislav Vodák 5,5 bodu (SK Velké Losiny) a 3. Jan Kolář 5 bodů (SK Mohelnice). Nejlepšími hráčkami byly 1. Beáta Březíková 5 bodů (SK Prostějov), 2. Veronika Ondráčková 4 body (SK Jeseník) a 3. Hana Koterová 3 body (Tatran Litovel). Z hráčů A64 v turnaji úspěšně bojovali dále také Adam Zrůbek 5 bodů, Vítězslav Musil 5 bodů, Michael Černý 4,5 bodu, Radek Mikeš 4 body, Vojtěch Himmler 3 body, Vojtěch Thun

3 body, Bronislav Smolík 3 body, Vilém Kolář 2 body a Vojta Panuš 1 bod.

Turnaj se konal pod záštitou starosty obce Tomáše Kubáčka. Obec Grygov také podpořila turnaj nákupem části věcných cen, které byly tradičně připravené pro všechny účastníky turnaje. Poděkování patří také celému organizačnímu týmu, díky kterému proběhnul turnaj hladce od začátku až do konce. Nemůžeme zapomenout ani na to, že zatímco duševní stravu čerpali hráči v bojích na 64 polích, tak o jejich plné žaludky se starala usměvavá obsluha bufetu.

Jelikož grygovský turnaj byl posledním podnikem letošního ročníku Grand Prix, proběhlo na závěr také vyhodnocení nejlepších hráčů a hráček celého seriálu, kteří obdrželi diplomy, medaile a poháry.

Jakub Fuksík

Tenisový klub Grygov - ohlédnutí za sezónou 2022

Tenisový klub Grygov je zapsaným spolkem a byl v roce 2010 založen za účelem organizovat sportovní činnost a vytvářet všestranné podmínky pro sportovní a tělovýchovné aktivity jeho členů i s původním záměrem zajišťovat provoz a údržbu tenisových dvorců na sportovním areálu obce Grygov.

Grygovští tenisté se od roku 2004 účastní oblastní soutěže amatérských tenisových družstev

pořádané na Přerovsku nejprve v kategoriích muži a veteráni, nyní jako veteráni nad 40 let. Během května a června 2022 družstvo TK Grygov v této soutěži opět reprezentovalo úroveň grygovského rekreačního tenisu. Na soupisce TK Grygov byli hráči Radek Helekal, Radim Himmler, Jiří Macenauer (Velký Týnec), Jan Neubauer (Dub n. M.) a hrající vedoucí družstva Zdeněk Strohalm. Soutěže se zúčastnilo celkem 8 přihlášených družstev. Naše družstvo se umístilo po základní části na 3. místě s bilancí 4 vítězných a 3 prohraných utkání a na zápasy 19:15 a postoupilo do play-off, kde v boji o 3. místo prohrálo s týmem Old friends Přerov. K dalším aktivitám tenisového klubu patří pořádání amatérských tenisových turnajů. První byl zorganizován v roce 2002 a tuto tradici se tak daří držet přes 20 let. V roce 2022 byly v podzimních měsících uspořádány dva turnaje.

Turnaj ve smíšené čtyřhře se konal v neděli 11. září 2022 a zúčastnilo se ho 7 smíšených dvojic, které se na stupních vítězů umístily v tomto pořadí:

1. Zuzana Novotná (Dolany) – Jan Neubauer (Dub n. M.)

2. Jana a Luděk Smýkalovi (Bedihošť)
3. Olga a Radim Himmlerovi

Tradičním každoročním zakončením hráčské sezóny bývá závěrečný turnaj v losované čtyřhře. Ten se konal v sobotu 8. října 2022 a zúčastnilo se ho celkem 15 hráčů – s lichým hráčem L. Kalasem se střídali nasazení hráči (vždy jedenkrát). Turnaj skončil tímto pořadím úspěšných dvojic:

1. Erik Černík – Milan Skula (ml.)
2. Tomáš Buček – Radek Helekal
3. - 4. Leoš Dvořák (Křelov) – David Ječmínek; Libor Kalas + 1

Díky tréninkovému vedení pana Vlastimila Ječmínka se také konaly sezónní tréninky dětí a mládeže.

Obdobné aktivity čekají tenisty i v letošním roce 2023. Těšíme se na zajímavé tréninky a zápasy, dobrou náladu a férovou atmosféru tak, aby byly krásné a výborně udržované tenisové kurty obecního sportovního areálu smysluplně využity hlavně pro občany naší obce.

Radim Himmler

Hráčky a hráči účastníci turnaje smíšených dvojic ve čtyřhře 11. 9. 2022